

ultima vară

povestiri

ana vlad

Braşov, 2019

Copyright © 2019 Ana Vlad

Toate drepturile rezervate.

Ilustrația: ractapopulous

ISBN 978-973-0-30505-0

*Totuși, ceea ce l-a uimit cel mai tare a fost
logica aripilor. Păreau atât de natural
legate de acel organism pe de-a-ntregul
omenesc, că nu putea pricepe de ce nu
aveau aripi și ceilalți oameni.*

*(Gabriel García Márquez – Un domn
foarte bătrân cu niște aripi uriașe)*

mic dejun

Mirosul de ceapă călită se năpusti profan în aerul înmiresmat de florile de salcâm și bujorii, margaretele și iasomia din grădinița de sub fereastra bucătăriei. Ici-colo, câte un mac se îmbujora neprihănit la viersul muhav* al mierlei. În rest, niciun sunet. Doar ciorovăiala câtorva vrăbii și sfârâitul, răzbătând prin fereastra larg deschisă, alături de miros, al cepei. Și frânturi de cântec, cântat cu voce joasă și liniștită de femeie care are totul fără să aibă nimic.

Fereastra de alături, tot larg deschisă, primi sunetele și miresmele înăuntru. Odată intrate, împânzire toată camera, gâdilând nările nasului acvilin ale pictorului și împresurând peisajul cu cer negru, înstelat și lac sub clar de lună de pe șevalet.

– Tanti Florica, gata masa? întrebă pictorul trezit la vărsatul zorilor și întărâtat

de aroma îmbogățită de ouă proaspete, caș și roșii adăugate cepei.

– Gata, dom' pictor, gata, strigă Florica între două game.

Pictorul ridică din sprâncene satisfăcut, desăvârșind haloul lunii de pe pânză cu două trăsături scurte de penel.

Zgomotul de farfurii și clinchetul de pahare scoase din dulapuri înghiți pentru câteva secunde totul, stânjenit, apoi tăcu. Pictorul se ridică de pe scăunelul lui, pe care ședea când picta de când îmbătrânise și-l dureau șalele, și porni agale, târșându-și picioarele în papucii moi, de casă, spre bucătăria ce promitea satisfacție deplină limbii, nasului și ochilor, deopotrivă.

– Bună dimineața, tanti Florica, salută pictorul adus de spate pe Florica ce aranja pe masă, lângă farfurii și pahare, un buchet proaspăt de bujori tăiați mai de la jumătate, să se potrivească în vază.

– Bună dimineața, dom' pictor.

Deși era cu cel puțin zece ani mai în vârstă, pictorul devenea, atunci când se așeza la masă sub privirile Floricăi, copil cu zâmbet pofticios pe buze. Începu să

mănânce, savurând fiecare îmbucătură, în liniștea reșezată, străpunsă de mierlă, vrăbii și flori. Pentru că și mirosul are sunetul lui, așa cum liniștea are aroma ei. Florica, pe scaunul ei, în colțul bucătăriei, părea că încearcă să țină în frâu un fluture mare ce se zbatea cu aripile prinse în două andreele.

*Cuvântul múhav nu există, dar s-a alipit atât de firesc de viersul mierlei, că n-am putut nici în ruptul capului să-l dezlipesc de acolo. În contextul ăsta, înseamnă șugubăț și un pic deșănțat. Sau ceva de genul. Oricum, orice v-ar inspira, așa trebuie să fie.

valiza

Vasilică Muratu, un om sărac și foarte guraliv, trăia împreună cu familia lui într-o căsuță mică la marginea orașului. Numele lui nu era Muratu, dar așa îl știa toată lumea, pentru că era acru ca o murătură. Avea o nevastă și mai guralivă decât el și doi copii gălăgioși. Erau atât de săraci, că nu aveau nici după ce bea apă. Ziua căutau prin gunoaie, iar noaptea sortau ce au găsit.

Într-o bună zi, în drumul lor au găsit o valiză. Au luat-o cu ei, iar seara, când au ajuns acasă, au deschis-o. Nu le-a venit să creadă ce vedeau, așa că au început să vorbească toți deodată:

– Valiza asta e blestemată! strigă Muratu.

– Ba valiza asta e nestemată! exclamă nevasta lui.

– Eu zic că valiza asta e plină cu bani! se minună copilul cel mare.

– Valiza asta e murdară! zise copilul cel mic.

– De când te deranjează pe tine murdăria? se încruntă la el Muratu.

– Trebuie să ascundem valiza! țipă nevasta.

– O ascundem de unde am luat-o, se rățoi Muratu.

– Eu zic să o îngropăm, propuse copilul cel mare.

– Valiza asta e murdară! spuse copilul cel mic.

Toți tăcură uitându-se gânditori la el.

– Merg să sap o groapă în spatele casei, anunță Muratu.

În timp ce săpa, începu o ploaie torențială, care în două minute umplu groapa cu apă. Muratu se duse plouat în casă și și își schimbă hainele ude.

– Ai săpat groapa? îl investigă nevasta.

– Tu nu vezi ce-i afară? îi răspunse Muratu întrebător.

– Nu mai ascundem banii? întrebă copilul cel mare.

– ...? se miră copilul cel mic.

În timp ce se întrebau unii pe alții, se auzi o bătaie în ușă.

– Cine-o fi? se minună nevasta.

– La noi nu vine niciodată nimeni, spuse copilul cel mare.

– S-o fi rătăcit cineva, bombăni Muratu ducându-se să deschidă.

În ușă stătea un om îmbrăcat într-un costum scump, ud leoarcă.

– Mă scuzați, spuse el. Pot să mă adăpostesc un pic de ploaie la dumneavoastră?

– Sigur că poți, răspuse Muratu uitând de valiza cu bani. Dar de unde știu eu că nu ești un om rău?

– Nu sunt, spuse străinul, și ca să-ți demonstrez, o să-ți spun că azi am avut un mare ghinion. Țăsta cu ploaia ar fi al doilea.

– Ce ghinion? întrebă Muratu.

– Am pierdut o valiză plină cu bani. Erau toți banii mei și voiam să cumpăr cu ei o casă și să mă mut în orașul ăsta. Dar acum totul s-a terminat și m-a mai prins și ploaia.

Muratu se holbă la omul care stătea în ușa lui în timp ce, fără să observe, lângă

ultima vară

el apăru copilul cel mic târând de valiza găsită.

– Valiza asta e murdară!

primăvară urbană

Culorile au izbucnit chiar și lângă asfaltul searbăd, plin de bălți anoste, cumva asortate cu graffiti-ul apărut într-o noapte pe ușa asociației de proprietari. Ochiul vigilent al președintelui evaluase dintr-o privire, în dimineața următoare, tot dezastrul. Obrazniciiăștia de copii, generație scăpată din mână, cum se exprimă ei tocmai lângă copacul roz ce a nins pe asfaltul proaspăt măturat de tanti Mioara, grasă și roză la rândul ei. Ușa trebuia vopsită, cum să stea niște oameni serioși ce calculează și încasează aproape zilnic, cu așa o ușă. Mai ales că se perindă tot cartierul pe acolo și vede. A venit și domnu' Dumitru de la blocul patru și a zis că-i știe pe vreo doi dintre băiețiiăștia care-au măzgălit ușa. O să se ducă la mă-sa și-o să-i pună în vedere să ia vopsea, că bidinea le dă el, să trimită băieții să repare tărășenia. Așa ceva nu se poate, ba e chiar inadmisibil! Apoi a venit

tanti Mioara nervoasă și a bombănit măturând asfaltul nins de copacul roz care a îndrăznit să-și scuture petalele în fața asociației, deși se știe că lu' domnu' președinte îi place curățenia lună. Primăvara trecută, chiar s-a gândit să taie copacul, că ține umbră și face mizerie. Dar s-au opus vecinii de la parter și mai ales doamna asta, Roșca, care-i rea de gură și mai dă și de mâncare la toți câinii, culmea, tot aici, la el, în fața asociației. Copacul roz a scăpat cu viață, dar ușa tot nu a fost vopsită, că mă-sa băieților a zis că domnu' Dumitru n-are dovezi și ea n-are bani de vopsea, că nici părul nu și l-a vopsit de trei luni de zile. Domnu' Dumitru a reproșat public că doamna se plânge nejustificat, că în loc să-și ia țigări și cafea toată ziua de la magazinul de peste drum, mai bine ar pune băieții ăia la treabă. Că și dacă n-au măzgălit ei ușa, cineva tot trebuia să o vopsească, că doar nu-i casă de vădane asociația asta! S-au contractat vreo juma' de oră sub copacul înflorit, apoi domnu' Dumitru și-a adus aminte că trebuie să se întoarcă acasă cu pâinea după care îl trimisese doamna

Dumitru, că-l aștepta femeia cu masa și el se lupta pentru un cartier de nerecunoscători. Unde mai pui că domnu' președinte voia și copertina reparată, că se găinățează porumbeii fix în capul proprietarilor și de-aia nu mai vin să-și plătească întreținerea la timp. Da-i dă el în judecată, nu mai e el așa suflet nobil de-l iau toți de prost. Și-o pune el pe Mioara și să toarne otravă la rădăcina copacului, și să dea grâu otrăvit la porumbei, ca să scape odată de griji. Că el e președinte de asociație, nu administrator de parcuri. Apoi o să-și pună o cameră de luat vederi, de-aia cum are și vecinul de la el de pe scară, ăla de mai pleacă la muncă în Italia și-i plin de bani, ca să vadă și el dimineața cine i-a măzgălit noaptea ușa, ca să știe domnu' Dumitru pe cine să tragă la răspundere, cu dovezi.

Un porumbel a decorat pe nesimțite părul alb de atâtea griji al domnului președinte și și-a luat zborul de pe marginea copertinei. Mioara și-a rotit ochii în capul roz, urmărind o petală ce plutea blând, desăvârșind proaspăta decorațiune.

– Să vă dea Dumnezeu sănătate,

ultima vară

dom' președinte, a zis ea în timp ce se întorcea să plece, zguduită de râs.

pseudo

*și când eram și noi mai mici
și ne jucam cu bibilici,
furam de la vecin gutuuuuuuuuuu
și-l înjuram de mama lui*

Doru își puse zâmbetul de gazdă pe chip și porni fredonând, cenușiu și șleampăt, spre ușa cândva albă. Își întâmpină oaspeții ce stăteau într-un echilibru precar pe ultimele dintr-un abrupt și în spirală șir de trepte, deschizând larg ușa și lăsându-i să intre într-un fel de cameră de zi. Încăperea se afla în mijlocul locuinței, nu avea ferestre și era ticsită cu fotolii de jur împrejurul unei măsuțe de cafea, cărți, instrumente muzicale și uși ce dădeau spre restul casei. Pe pereții zugrăviți într-o altă epocă atârnav tablouri în ulei și fotografii în rame groase. Toate erau ponosite, în perfect acord cu casa veche în care se aflau.

Doru sărută obrazii stânga ai femeilor, dădu mâna cu bărbății și, cu un gest larg, pornit din ochiul drept ce fugea zglobiu spre rădăcina nasului, îi pofti pe fotoliile înflorate din jurul măsuței de cafea. Mustăța îi zâmbi în timp ce musafirii se așezau și, odată ce îi văzu instalați confortabil, dădu fuga în bucătărie. Luă sticla de trei sferturi plină pe jumătate cu sirop de vișine, prepară cu veleitățile unui barman talentat câte o răcoritoare pentru fiecare și se întoarse cu tava plină de pahare vișinii în camera în care oaspeții așteptau cu sufletul la gură să se înfrupte atât din răcoritoarea proaspăt preparată cu apă de la robinet, cât și din nemăsuratul talent de cantautor al gazdei.

Pe canapeaua din fundul camerei, camuflată de fotolii, cărți și instrumente muzicale, zăcea într-o postură mai mult sau mai puțin nonșalantă, sora lui Doru, Gabriela. Același ochi drept ce fugea zglobiu spre rădăcina nasului făcea ca asemănarea dintre ei să fie izbitoare. Gabriela era cu câțiva ani mai în vârstă decât Doru, avea ochelari mari, cu rame groase,

roz pal, și mustață. Purta mai mereu ciorapi albi prin ochiurile cărora ieșeau fire negre și groase de păr și era profesoară de matematică la un liceu obscur dintr-un orășel apropiat. Avea vocea groasă, vorbea mult și fără chef și era mândră de felul natural în care se purta. Avea, ca orice om, slăbiciunile ei nu tocmai naturale: coafurile îndrăznețe, lacul de unghii strident și bărbații tineri. Gabriela avea părul și unghiile lungi, de culori incerte și o dată la două săptămâni sau chiar mai rar, depinde de cât de bine executate fuseseră ultimele aranjamente, se lăsa coafată și manichiurată de mama ei, o fostă coafeză mică de înălțime, ce purta fie vară, fie iarnă, o căciulă groasă, de lână, pe cap. Bătrâna își aranja fata cum știa ea mai bine, făcându-i cocuri complicate și extravagante și vopsindu-i unghiile în toate nuanțele închipuite și neînchipuite de roșu. Se înțelege că, atâta timp cât coafura rezista, Gabriela nu avea de ce să o strice spălându-și părul, mai ales că cocul fusese, în prealabil, fixat cu bere de către priceputa coafeză.

Așadar, Gabriela zăcea pe canapea, proaspăt sosită de la liceul obscur la care predă, și corecta niște teste, în timp ce aștepta să dea ascultare cântărilor pe care Doru, la rândul lui, se pregătea să le cânte. Puțin suspans nu strică, învățase el în anii în care talentul de cantautor îl purtase prin diverse bodegi mai mult sau mai puțin selecte, așa că nu se grăbea. Se uita galeș, pe sub sprâncene, cu privirea ochiului drept înfiptă în rădăcina nasului și cu cea a ochiului stâng mângâind, languros, musafirele și zâmbea în timp ce aproba cu glas blând conversația ce se desfășura în așteptarea marelui spectacol. Pentru că Doru făcea, într-adevăr, spectacol.

Vocea lui Doru, însă, deși puternică, era de o sensibilitate aparte. Trebuia întreținută, protejată, mai ales că, de câtva timp, nu mult, își etala talentul muzical într-una dintre cele mai cunoscute crâșme din centru. Nu putea lipsi, nu putea dezamăgi, vocea lui trebuia să fie mereu la înălțime, astfel că, atunci când simțea cea mai ușoară înțepătură în gât sau când îl îmboldea vreo tuse, își vâra doi cartofi întregi într-un fular

pe care și-l înfășura în jurul gâtului și umbla așa pretutindeni, până când stinghereala ce-i putea pune în pericol corzile vocale și, implicit, prestația, dispărea.

Doru era un bărbat ce putea face ravagii în rândul persoanelor de sex feminin, dacă asta își propunea. Jurizase zeci de concursuri muzicale, zeci de aspirante îi ceruseră sfaturi, pe unele chiar le pregătise personal. Toate, însă, dar absolut toate, sfârșeau prin a se îndrăgosti de el. Doru nu era un bărbat frumos, dar avea carismă. Personalitatea lui impozantă, precum și privirea înflăcărată de sub genele lungi îl făceau irezistibil. Ca un bărbat galant ce era, Doru nu profita de vulnerabilitatea tinerelor domnișoare, ci se mulțumea doar cu câte o strângere în brațe, câte o atingere a picioarelor pe sub măsuța de cafea, câte un sărut pe obrazul stâng alunecat, ca din greșeală, foarte aproape de colțul gurii, toate inițiate, evident, de către tinerele ce-și stăpâneau cu greu dorința.

Acest lucru era lesne de înțeles ca fiind genetic, de vreme ce și Gabriela făcea cuceriri după cuceriri în rândul liceenilor

căroră le preda cu greu știința exactă a matematicii. Era, de asemenea, lesne de înțeles de ce prin locuința prăfuită a celor doi se perindau mereu fețe noi: odată ce privirile hulpave și chiompașlii se aruncau asupra prăzii, nu mai putea fi vorba de prietenie. Dar ei se obișnuiseră: înțelegeau că pasiunea pe care o generau mistuia, pur și simplu, prietenia care ar fi putut fi.

Doru mai aruncă o privire asupra audienței: și-ar fi dorit ca ei să-i înțeleagă, într-adevăr, geniul. Apoi își luă chitara, zdrăngăni de câteva ori pentru a se face liniște și începu să interpreteze sensibil, cu ochii închiși și capul lăsat ușor pe spate, o baladă. Oaspeții ascultau înmărmuriți. O liniște plină de respect însoțea notele interpretate cu acuratețe. Doar vocea Gabrielei se înălță dintr-o dată, de pe canapea, nestăpânită și afonă, aproape acoperind-o pe cea a cantautorului. Clipele magice începură.

geruțu

Veronica avea nouăzeci și patru de ani și Dumnezeu o uitase pe Pământ fără vreo treabă anume. Norocul ei era că o uitase cu minți cu tot, că altfel ar fi fost vai și amar de ea. Nu mai avea pe nimeni: unicul copil pe care îl avuse, un băiat, murise în urmă cu câțiva ani fără să aibă urmași, iar ea, la rândul ei, fusese singură la părinți. Se născuse într-o familie bună, dintr-un tată zbir și o mamă bolnăvicioasă. O botezaseră Veronica, după Veronica Micle, iubita lui Eminescu, așa îi spusese mama ei într-o seară geroasă, pe când Veronica încerca să străpungă întunericul alb de după poarta mare a curții, prin geamlâcul împopoționat cu perdelețe de in, brodate, al odăii ei de față mare. Veronica scruta, mama îi țesea destinul: după ce se va fi măritat cu un nobil bogat și cu ceva ani mai în vârstă ca ea, va fi avut doi sau trei copii pe care îi

va fi trimis, când se vor fi făcut mari, la școli înalte, la Paris ori aiurea, iar ea, Veronica, nu va fi avut altceva de făcut în viața asta decât să surâdă la brațul nobilului ei soț și să arunce câte o vorbă bună drept sprijin, când acestuia îi va fi fost greu. Cam asta făcuse și ea, mama Veronicăi, în viață, și bine făcuse. Învățase să-l iubească, oarecum, cu o dragoste șubredă și bolnăvicioasă ca ea, pe bărbatul ei, și asta era bine.

– Oricum, viața de femeie este dată ca să slujești, concluzionase mama, și depinde numai de tine pe cine slujești. De tine și mai ales de ai tăi, să te dea pe mâini bune.

Veronica își îndesa privirea mai adânc în noapte, adulmecând precum un lup întunericul în căutarea lui Geruțu. Mama bănuia ceva, că doar de-aia, de fiecare dată când soțul ei, zbirul, nu era prin preajmă, dădea fuga la Veronica să-i îndepărteze gândul și ochii de la necurat. Atâta mai lipsea, să afle tată-său. Dar mama vorbea, iar Veronica visa și aștepta.

Geruțu apăruse în viața Veronicăi

într-o zi albă ca o mireasă. Își pusese mânușile să meargă în vizită la o mătușă, în timp ce Geruțu, pe numele lui Gelu, vizitiu al uneia dintre cele mai bogate familii din oraș, trăgea domol caii de hățuri, țațoș cocoțat pe capra trăsorii.

– Hoooo, auzise Veronica în spatele ei, tocmai când terminase de aranjat manșeta mantoului peste mănușa mâinii stângi.

Întorsese capul spre locul unde caii sforăiau și nechezau, nemulțumiți că fuseseră opriți în mijlocul trapului și al drumului, dar privirea i se izbise de pieptul lui Geruțu, bărbat înalt, falnic, în uniforma frumos croită, de vizitiu. Veronicăi îi scăpase un oh! cât un ou de găină chiar în clipa în care privirile ei, ridicate, le întâlniseră pe ale lui, coborâte, și, fâstăcită, se întorsese să-și vadă de drum. Dar, nemaiștiind unde, mai exact, pornise să se ducă, se oprise, își dusese mâna la frunte și intrase grăbită în curtea din care numai ce ieșise, închizând cu hotărâre poarta. Geruțu rămăsese nelămurit în mijlocul drumului, gândindu-se că, poate, Veronica uitase ceva în casă, așa că așteptase. Cam pe când caii

începuseră să înghețe de gerul năprasnic ce prinsese a se lăsa, Veronica își luase inima în dinți și bocceluța în mână și ieșise pe poarta înțepenită de frig. Geruțu îi arătase trăsura, poftind-o să urce, iar ea urcase firesc, fără întrebări, doar răspunzând în cuvinte la întrebarea din privirile Geruțului.

– Merg până la mătușa Aneta, să-i duc o broderie.

Geruțu se mirase că în minuscula bocceluță încăpea o broderie, dar nu pusese la îndoială spusele Veronicăi. Cine era el să-și dea cu părerea despre broderii?

În lunile care urmaseră, Veronica dispusese de trăsura bogătașilor cam de trei ori pe săptămână, când avea de dus lucruri închipuite la mătuși adevărate. În privirile aprige ale lui Geruțu, sub sprâncenele încruntate și dese, prinsese a arde un foc molcom, iar în vocea cristalină a Veronicăi păreau că își făcuseră cuib privighetori. Într-o zi, pe când Geruțu o poftea în trăsura cu gestul lui succint, Veronica se urcase pe capră, făcându-i loc lângă ea flăcăului. Acesta își așezase întâi inima lângă ea, apoi, cu teamă să nu-i șifoneze rochia, se așezase

și el. Veronica îi povestea verzi și uscate, vrute și nevrute, câte în lună și-n stele, iar el asculta, cu privirea aprigă în care îi ardea sufletul sub sprâncenele încruntate.

– Gelule, tu râzi vreodată? îl întrebase ea într-o zi, cu vreo două minute înainte să afle că numele lui adevărat era Geruțu și că avea să fie pe veci al ei. El se gândise preț de vreun minut jumate, trăsesese de hățuri să oprească caii, luase în palme fața întoarsă spre el a Veronicăi și-i sărută întâi mirarea de pe frunte. Încrustase, apoi, cu câte un sărut ca o floare mică de gheață fiecare obraz și coborâse lin spre buzele roșii ca macul ale fetei a cărei respirație se oprise pe prima literă a unui cuvânt pe care nu-l va mai fi rostit niciodată. O sărutase cu dor mare, ținut în frâu precum caii sălbatici abia îmblânziți și răsese. Nu știuse nici el de ce, dar răsese cu toată ființa lui de bărbat cu jar în loc de ochi și libelulă în loc de suflet. Atunci, în chiar acel moment, Veronica își adâncise ochii verzi și limpezi în ochii lui aprinși și mâna fără mânășă în părul lui negru ca pana corbului și-i șoptise ca o promisiune:

– Geruțule...

Geruțu plecase pe front toamna târziu, după ce o iubise aprig pe Veronica în pădurea ce dădea să ruginească. Înainte să plece și să nu se mai întoarcă niciodată, Geruțu își înșiruse puținele cuvinte pe o salbă și i-o prinsese Veronicăi în jurul inimii:

– Dacă nu mă întorc, uită-mă, dar dacă vin înapoi, adu-ți aminte de mine.

Veronica și-a adus aminte de Geruțu în fiecare zi a vieții ei, chiar și atunci când și-a prins flori în păr, într-o după-amiază de mai, sub un văl alb, precum ziua în care s-au văzut întâia dată. Și-a adus aminte în timp ce-și iubea bărbatul care a făcut-o pe cât de fericită putea să o facă un alt bărbat, în timp ce-și creștea copilul, în timp ce râdea și în timp ce plângea. Și, în tot acest timp, a purtat în jurul inimii salba de cuvinte neatinsă, așa cum a lăsat-o Geruțu.

Veronica și-a adus aminte de Geruțu și azi, când gerul aprig precum privirea lui încrustase pe geamul ei flori de gheață.

– Cum să te uit, Geruțule? șopti tainic Veronica, cu ochii limpezi și verzi

adânciți într-o poveste de demult. Cum aș putea să te uit?

Ziua, albă ca o mireasă, prinse a se topi în aurul apusului. Veronica, pe care Dumnezeu o uitase pe Pământ fără vreo treabă anume, prinse a se topi într-un vis, în care stătea pe capra unei trăsurii, lângă Geruțul ei, să-i prindă mereu noaptea împreună.

păsări

Femeia amesteca într-o oală aburindă, fredonând cu voce joasă și un pic răgușită un cântec vechi, învățat de la străbunica ei. Pe cap purta un turban înalt și colorat, iar în picioare, nimic. Mâinile cu degete lungi se mișcau îndemânatic. Avea în jur de cincizeci de ani și era încă frumoasă. Pielea creolă începuse a se brăzda de linii fine, iar în ochii de culoarea chihlimbarului prinse a-i străluci de ceva timp o lumină pe care n-o mai avusese niciodată. Femeia amesteca în oala aburindă în fiecare zi, de când se știa. Nu voia și nu putea să facă altceva. Străbunica ei îi spusese, pe când femeia avea vreo trei-patru ani, că aburul ce iese din oală e sufletul ei, iar dacă îl lasă să dispară, va rămâne, pe veci, fără el, așa cum pățiseră mama și bunica ei. Și punându-i lingura mare, de lemn, în mână, mai adăugase că și după ce

ea nu va mai fi, cineva va trebui să amestece în continuare în oală, pentru ca sufletul să nu moară niciodată, fiind vechi de când lumea și trecut cu mare grijă din generație în generație, apoi, la scurt timp, murise. Femeia continuase să amestece în oală și să cânte din zori și până noaptea, târziu, neobosită.

Visase, de-a lungul timpului, în mare secret și aproape fără să-și dea seama, la o altfel de viață. Auzise, sau poate doar i se păruse, pe când era copil, o discuție între străbunica și mama ei:

– Dacă pleci, tunase străbunica, îți vei pierde sufletul, așa cum și l-a pierdut și mama ta. A avut noroc că am găsit-o la timp și i l-am recuperat, atât cât mai era.

– Nu-mi pasă, strigase mama femeii, mai bine să-l pierd, decât să nu fie liber, și plecase râzând.

Dar neștiind prea multe despre asta, rămase doar cu un vis de neîmplinit. Se mai gândise din când în când și încercase să-și explice ce înseamnă “liber” și cum reușise mama ei să scoată sunetele acelea numite cu dispreț de străbunică “râs”, dar cum nu avea

pe cine să întrebe și nici nu putea părăsi odaia mică, uitase cu totul de plăpândul ei vis și își urmase cuminte destinul.

Într-o bună zi, ochii femeii prinseră a străluci mai tare ca niciodată și oricât încercă să alunge senzația de arsură pe care o avea, nu reuși. Spre seară, din ochiul drept începu să-i curgă o lacrimă. Mută lingura de lemn în mâna stângă și, continuând să amestece, își trecu degetele peste obrazul brăzdat de lacrima care se făcu picătură în bărbie și căzu în oală. Se sperie, neștiind ce se putea întâmpla, apoi scoase un țipăt scurt, de mirare, când din abur se întrupă un băiat mic-mic, cât lacrima din care prinse viață. Femeia scăpă din mână lingura de lemn și rămase înmărmurită. Își reveni la timp cât să prindă băiatul, care era pe cale să se scufunde în oala aburindă. Îl prinse de un picior, îl ridică și îl așeză într-o poziție normală în palma ei întinsă. Aburul oalei era din ce în ce mai slab, dar nimeni nu observa acest lucru. Femeia privea băiatul, neîndrăznind să spună ceva, băiatul privea femeia, așteptând. Stătură așa o vreme, până ce femeia, dându-și seama că din oală

aproape că nu mai ieșeau aburi deloc, tresări îngrozită. Se uită în jur, încercând să găsească lingura de lemn, dar aceasta părea că intrase în pământ. Băiatul din palma ei începu să râdă. Avea ochii strălucitori și un râs cum nu se mai auzise. Femeia îl privi încruntată, neînțelegând de ce râde, mai ales că râsul nu era ceva ce se făcea dacă voiai să mai ai vreodată suflet, dar cu cât îl privea, cu atât își simțea fruntea descrețindu-i-se, inima înfiorându-i-se, iar din piept i se urcă spre gâtlej un hohot cât tot visul ei uitat. Încercă să-l rețină, acoperindu-și gura cu mâna, dar băiatul râdea atât de tare, că hohotul ieși din gura femeii mai întâi ca o prelungire a cântecului pe care îl cântase neconștient toată viața ei, apoi se transformă într-un stol de păsări colorate ce-și luară zborul spre cer, direct prin tavanul odăii. Femeia închise ochii orbiți de lumina auriu-roșiatică a apusului ce inundă încăperea prin tavanul spart, și râse până când se simți ușoară precum penele colorate ale păsărilor ce ieșiră din sufletul ei. Apoi deschise ochii. Din oală nu mai ieșea nici urmă de abur, iar în palma ei încă întinsă se odihnea o lacrimă

ultima vară

mică de chihlimbar.

– Liber..., șopti femeia, ridicându-și
ochii spre tavanul spart. Acum știu.

ochiul de apă

Poteca pe care mergea era largă, bătută și dreaptă. Mergea tot înainte, liniar, fără curbe care să ascundă peisajul, fără copaci care să facă umbră, fără nimic care să rezerve vreo surpriză. Dăduse în poteca aceasta după ce străbătuse o sumedenie de poteci înguste, întortocheate și întunecate, cu pericole la fiecare pas, cu demoni care scoteau capete hidoase din tufișuri, cu gropi în care se tot împiedica, astfel că, atunci când întinderea peisajului i se dezvălui subit, nu putu decât să se bucure și să nu-și mai dorească nimic altceva. Poteca cea largă, bătută și dreaptă era, însă, total lipsită de apă, întrucât fântânile fuseseră otrăvite încă de pe vremea cotropitorilor, iar sistemele de irigații, distruse în vremuri mai noi, ce-i drept, dar la fel de tulburi. La început îi fu cumplit de sete și chiar se gândi să se întoarcă pe potecile înguste unde ar fi putut

găsi apă măcar în câte o băltoacă, dar cu timpul se obișnuie și nici nu mai simți setea. Mergea întins, dormea în mers, mânca în gând, iar de băut nici nu se punea problema: pur și simplu își extirpase această nevoie și se simțea ca și când n-ar fi avut-o niciodată.

Într-o zi, însă, pe când nu se abătea de la calea cea dreaptă, auzi în stânga drumului un clipocit. Crezu că e o insectă, pentru că drumul cel drept, bătut și larg era plin de insecte, ca orice lucru cu neajunsurile lui, și se apropie de locul din care se auzise clipocitul. Mare îi fu mirarea când văzu un ochi adânc și limpede de apă, atât de adânc și de limpede încât toate planurile pe care și le făcuse se rupseră singure în bucăți și se împrăștiară în cele patru zări. Se aplecă și se uită în ochiul de apă: dinăuntru, o voce caldă îi șopti suav: *nu te teme, bea.*

Și bău.

Știa că s-ar fi convenit să se abțină, dar își dădu seama că era atât de însetată, atât de ostenită și atât de incompletă, încât nu află în ea nicio putere să se opună. De îndată ce sorbi din apa apărută de nicăieri,

simți cum se reîntregește, cum toate părțile lipsă din ea- extirpate sau uitate- se trezesc la viață, o viață nouă, cum nu mai simțise până atunci. Se gândi că apa aceea trebuie să fie magică, diferită de orice altă apă din care sorbise vreodată, și poposi în acel loc. Sorbea din apa magică în fiecare zi, când cu lăcomie, pentru tot timpul în care îi lipsise, când cu înghițituri mici, să-i ajungă o veșnicie și cu cât sorbea, cu atât se simțea mai tânără, mai frumoasă și mai încrezătoare. Începu să viseze că totul e posibil, absolut totul, chiar și ea.

Apoi veni iarna.

Ochiul de apă îngheță într-o dimineață și nu se dezgheță decât spre seară. Bău cu disperare, cu o sete irațională, ca și când aceea era ultima ei șansă de a mai fi ceea ce își dorea să fie. O duse așa toată iarna, pândind ochiul de apă și sorbind cu nesaț de fiecare dată când îl vedea dezghețat. Singura ei mulțumire era că încă se vedea în luciul lui tânără, frumoasă și încrezătoare, de parcă până și trecerea timpului ar fi fost vina ei.

Iarna trecu și lăsă ochiul de apă ceva

mai gol. Trebuia să se aplece pentru a bea din el, iar chipul de-abia i-l mai reflecta. Se gândi că băuse prea mult, prea repede, că niciun ochi de apă, oricât ar fi de binevoitor, nu rezistă în felul acesta, și încercă să-și domolească setea, să o țină în frâu. Nici de uitat nu se mai uita atât de des în oglinda lui: începuse să se teamă de întunecimea pe care o vedea dincolo de imaginea ei deformată. Lipsa apei magice începu să o obosească. Încercă să își aducă aminte cum făcuse atunci când își extirpase părțile netrebuincioase din ea, însă nu reuși. O tristețe tot mai adâncă o învăluia pe măsură ce descoperea în fiecare dimineață tot mai puțină apă în ochiul care devenea încet-încet o simplă groapă în pământ. Un ochi de apă magică pe care ea îl secase.

În ultima dimineață din lume, când pe fundul gropii ce fusese cândva cel mai adânc și mai limpede ochi de apă mai rămăsese o singură picătură, își adună puterile, își strecură mâna și culese cu vârful degetului mărgeaua de apă. Vru să o ducă la gură, să o depună ca pe o ofrandă adusă sieși pe buzele crăpate, să o mai simtă o singură

dată, dar aceasta se prelinse pe degetul întins și dispăru. Închise ochii, își acoperi cu palma vina de a nu fi fost niciodată ceea ce nu era și căzu într-un somn adânc, din care nu se mai trezi niciodată. Fu găsită două secole mai târziu de un om care mergea liniar pe poteca bătută: se pietrificase într-atât, încât fu bună doar de dus la muzeu, unde o înghesuiră într-un colț și rămaseră să se gândească ce reprezintă, ca să știe ce plăcuță să-i pună.

amintiri dintr-o vitrină

Raza de soare intră jucăușă prin geamul vitrinei și gădilă genele lungi și rimelate ale fetei de porțelan, trezind-o. Întredeschise ochii și zâmbi, apoi căscă și se întinse languros. Câteva zile la rând, privise trecând prin fața vitrinei numai oameni morocănoși cu umbrele— colorate, ce-i drept-, iar acum era, în sfârșit, soare. Senin. O femeie trecu grăbită prin fața vitrinei, aruncând o privire fugară spre luciul geamului. Așa făceau toți, dar nimeni nu se uita cu adevărat în vitrină. Era, ce-i drept, doar vitrina unui magazin de țesături și pasmanterie, dar era, totuși, o vitrină. Se uită după femeia grăbită până ce aceasta dispăru și își dădu ochii peste cap, oftând. Dar indignarea îi fu scurtă, fiind nevoită să exclame:

– Oh! când dădu cu ochii de femeia

grăbită, care se întorsese și se oprise în fața ei, privind-o.

Nu-și dădu seama dacă expresia ei era de adâncă tristețe sau de extremă fericire, însă desluși în ochii femeii o duioșie întrebătoare. Stătură așa, privindu-se, câteva zeci de secunde, apoi femeia îi zâmbi și fugi la fel de grăbită cum venise. Fata de porțelan simți o bătaie puternică în locul unde ar fi trebuit să-i fie inima și o fâlfâire de emoție în locul unde ar fi trebuit să-i fie stomacul. Nu-i venea să creadă că cineva chiar îi zâmbise. Un om în carne și oase îi zâmbise! Chicoti și își întoarse privirea spre locul în care, cu câteva săptămâni în urmă, locuise veioza ei cu abajur.

– Oh, oftă cu tristețe din locul unde ar fi trebuit să-i fie sufletul.

Încă nu se obișnuise cu lipsa veiozei, care era, de fapt, un veioz. Și-l imagină dormind dus, tremurându-și ciucurii abajurului în ritmul sforăiturilor pe care le intona în felul lui melodramatic și o lacrimă îi apărură în colțul ochiului. Asta fusese soarta ei mereu, să fie singură. Stătuse zeci de ani

în fel de fel de vitrine, pe fel de fel de etajere, ba, odată, stătuse chiar pe un pian un timp îndelungat, până ce pianistul sărăcise și fusese nevoit să îl vândă.

Petrecuse clipe minunate pe pian. Muzica o învăluia de dimineața până seara, veselia la fel. Pianistul dădea petreceri boeme, în care el, pianul și ea erau în centrul atenției. Acolo admirase domnișoare frumoase, în rochii cum numai în vis puteau exista și domni nonconformiști, cu ochi scânteietori și mâini fine. Când pianistul fusese nevoit să-și vândă pianul, pe ea o păstrase. De fapt, o aruncase într-o cutie, pentru că nu-i știa valoarea, altfel, probabil, ar fi vândut-o și pe ea. Fusese găsită de sora acestuia, după moartea lui: își luase zilele din deznădejde și sărăcie.

Sora pianistului era o femeie între două vârste, mai mult bătrână, și foarte bogată, care aflase cu stupeoare de moartea fratelui ei, pe care îl credea bine-mersi, cântând în concerte. O luase, așadar, și o pusese într-o vitrină cu oglindă. În vitrină mai erau șase pahare de cristal nu foarte vorbărețe și un fel de castron măricel din

cobalt, plin cu pietre de jad, care se certau întruna în jurul unui Buddha, tot din jad, care se ruga toată ziua. Nu era treaba ei să analizeze lipsa de gust a stăpânei casei, așa că nici nu o făcu. I-ar fi plăcut, doar, să aibă cu cine vorbi din când în când. Viața în vitrina cu oglindă nu era rea, ci doar extrem de plictisitoare. Era ștearsă de praf o dată pe săptămână de menajera încruntată, care o lua cu mână fermă, o freca bine cu o cârpă aspră, apoi cu una moale, apoi cu un pământuf de praf și o punea la loc. Într-un rând, o pusese la loc invers, cu spatele la vitrină, și rămăsese așa o săptămână întreagă, privindu-se în oglindă. Atunci văzuse că ea era, de fapt, doar un bust, deși se simțise mereu întreagă și tot atunci descoperise că era cheală, deși nu își pusese niciodată problema podoabei ei capilare. Se mirase, desigur: nu e ușor să descoperi astfel de adevăruri despre tine, mai ales când aveai cu totul altă impresie.

-Oh, își spusese atunci mai mult în gând, să nu o audă ceilalți locatari ai vitrinei și să o ia la întrebări, apoi își inspectase cu ochi critic halatul de mătase roz pal și

bijuteriile și se gândise că întotdeauna și-a închipuit că are în picioare papuci fini, decupați, din piele albă de crocodil și pene moi, de struț.

Locuise în vitrina aceea șase ani și începuse să se plictisească îngrozitor, când doamna cea bogată, sora pianistului, se hotărâse să-și redecoreze camera și o mutase pe un colț de măsuță de scris, într-o bibliotecă mare. Stătuse acolo mai bine de opt ani, citind de-a-ndoarselea scrisorile pe care le scria doamna și cotoarele cărților ce se întindeau de-a lungul și de-a latul celor patru pereți. Nu se plictisise niciodată în acea încăpere, deși rareori intra cineva. Biblioteca avea, însă, un iz de “acasă”, iar cărțile aveau mereu câte ceva de povestit.

Îi păruse rău când, într-o bună zi, o verișoară rea a doamnei cele bogate moștenise întreaga avere, vânduse tot, mai puțin pe ea, și o trântise pe o etajeră, într-un apartament înghesuit. În anii cât stătuse acolo, era să-și piardă de nenumărate ori viața. Așa se procopsise și cu mica cicatrice de la umăr, pe care o purta ca pe o rană de război: într-o după-amiază ce părea liniștită,

verișoara cea rea începuse din senin o ceartă cu un invitat, în timp ce bea dintr-un pahar cu picior. Trântise paharul de pământ fără ca cineva să își dea seama ce se întâmplă, apoi, cuprinsă de furiile cele mari, gesticulând și urlând, o apucase ca pe un pietroi și se năpustise cu ea asupra invitatului, țintindu-i capul. Acesta reușise să se ferească, iar ea zbură izbindu-se de tabloul de pe peretele din fața ei. Tabloul scoase un geamăt surd: fusese lovit chiar în miezul subiectului, iar ea căzuse cu un zgomot înăbușit pe o măsuță de dedesubt, ciobindu-și umărul. Din nu se știe ce motive, verișoara cea rea ținea la ea, așa că o dusese imediat la lipit. Îi rămăsese o mică cicatrice, care, din fericire, era acoperită de halat, dar care, în amintirea ei, rămânea mereu descoperită. Furiile verișoarei se repetau adesea, astfel că fata de porțelan ajunsese să se teamă atât de tare încât, într-o noapte, vru să se arunce de pe etajeră și să se facă țândări de dușumeaua neîngrijită. Norocul ei a fost că verișoara cea rea a adormit cu țigara aprinsă, casa a ars aproape toată, iar femeia a fost închisă într-un ospiciu.

Își amintea cu nostalgie toate acele locuri, mai cu seamă că acum, după plecarea veiozei cu abajur, simțea singurătatea cu mai multă putere. Stătuse, desigur, în mult mai multe locuri, dar acestea fuseseră cele care i se întipăriseră în minte fie din cauza lungimii timpului petrecut acolo, fie din cauza amintirilor pe care le păstrase. În ultimii ani, însă, vreo douăzeci la număr, nu avusese noroc deloc și fusese mutată de la un magazin de antichități la altul. Era destul de valoroasă, știa, însă trecuse vremea ei. Se bucurase nespuse când o doamnă drăguță, care zicea că are un magazin de țesături și pasmanterie, o alesese din zecile de porțelanuri înghesuite în magazinul de antichități și o dusesse în vitrina ei mare și frumoasă, unde își întâlnise veiozul. Petrecuseră împreună doi ani plini de fericire și iubire, în care el îi spunea în fiecare dimineață cât e de frumoasă și o învăluia în fiecare seară în lumina lui caldă. Apoi, într-o după-amiază ploioasă, veiozul fusese vândut. Nu știa cui. Doar fusese luat de lângă ea, împachetat și dus. Fusese tristă de atunci și crezuse că nu-și va mai găsi

niciodată un loc al ei, pe cineva al ei. Dar în dimineața aceea, femeia grăbită care se întorsese și o privise drept în ochi cu expresia aceea neînțeleasă îi dăduse speranțe.

– Oh, își dori ea, visând că într-o zi femeia grăbită va intra în magazinul de țesături și pasmanterie și o va cumpăra.

Ea nu știa, însă, că, nefiind nici țesătură, nici pasmanterie, nu era de vânzare. Dar nu se știe niciodată: în definitiv, nici veiozele nu sunt țesături și nici pasmanterii.

amalia

Soarele îi poleia bucele arămii, jucându-se auriu în jurul capului lăsat pe spate. Umerii îi erau mângâiați de adierea ce venea dinspre pădure, iar între degetul mare și cel arătător al mâinii drepte ținea un fir lung de iarbă. Aștepta noaptea.

Era un înger. Sau un fluture. Era un fluture-înger, deși avea mâini, picioare și toate cele trebuincioase unui trai normal și în ciuda faptului că fusese născut dintr-o mamă-om. Se știe că o mamă-om poate da, uneori, naștere unui înger, dar nu se pomenise până atunci ca o mamă-om să nască fluturi. Dar așa era, un fluture-înger, și nici măcar nu știa. Mergea ca toți ceilalți oameni, plângea și râdea ca toți ceilalți oameni, mânca, bea, respira, cânta ca toți ceilalți oameni și, uneori, dansa cu mișcări atât de imperfect-grațioase, cu bătăi de aripi atât de ireal-perceptibile, cu ochii larg

deschiși atât de plini de lumină și întuneric, deopotrivă, încât, dacă cineva ar fi fost cu adevărat atent, ar fi văzut că era, de fapt, un fluture-înger.

Și așa cum niciun lucru inevitabil nu întârzie să se întâmple, într-o bună zi, pe când amurgul se lăsa peste satul în care fluturele-înger crescuse așa cum cresc florile de câmp, înalte și mlădii precum zilele de vară, cineva a văzut. Un biet muritor. Dar cine nu vrea să prindă un fluture-înger? Muritorul, fin cunoscător al tuturor învățăturilor pământești despre îngeri, nu, însă, și al celor despre fluturi, i se înfățișă fluturelui-înger în chip de om fără Dumnezeu. Fluturele-înger fu iremediabil atras de acest lucru și își coborî privirile celeste asupra lui.

Trebuie să știți că un fluture-înger poate fi foarte ușor păcălit: pentru el, minciuna este un acromatism, pur și simplu nu o vede. Așa că muritorul luă fluturele-înger acasă, îl îmbracă în rochie albă de voal, îl puse să danseze așa cum numai un fluture-înger știe să danseze și îl numi Amalia. Lăsa, însă, fără să își dea seama, în

ultima vară

fiecare noapte, un mic felinar aprins pe
prispa casei.

zâna care cânta la trompetă

O zână stătea pe marginea unui balcon și cânta la trompetă. Cânta ca pentru sine, fără s-o deranjeze că balconul era în reparații capitale și din el ieșeau numai țepi, de parcă era un arici. Îi era bine aici, putea privi oamenii ce-și treceau drumul prin frumoasa piață, fără să-i deranjeze. Zâna fusese sculptată de un artist și adusă aici, pe marginea balconului țepos, ca să vegheze piața, să îndeplinească dorințe mici și să cânte la trompetă. Dorințele mici nu erau mai puțin importante decât dorințele mari, ci doar mai ușor de îndeplinit. Nu era nevoie decât de o privire aruncată fie și în treacăt zânei, pentru ca imediat un gând liniștit să alerge spre o minte obosită sau o clipă de răgaz să se cuibărească între ore întregi de agitație. Puțini dintre cei care treceau pe sub balconul zânei ridicau, însă, privirea. Cei mai mulți nici nu știau că e

acolo, așa cum nu știau nici ce culoare au dalele de piatră pe care călcau, deoarece nu auzeau și nu vedeau nimic în jurul lor. Zâna își dădu, în curând, seama că majoritatea oamenilor ce treceau prin frumoasa piață aveau sufletul surd și orb. O întristă această constatare, însă își dădu în continuare silința să-și împlinească menirea.

Zânei îi plăceau, în special, diminețile, pentru că atunci era cu inima plină de speranță. Dar diminețile se transformau în amiezi, iar amiezile în seri ce treceau fără ca nimeni să își ridice privirea spre ea. Într-o bună zi, pe când cânta fără tragere de inimă, zâna observă un omuleț privind-o siderat. O dorință mică scânteie în pieptul zânei, iar bunicul scoase din buzunar o acadea învelită în celofan roșu și i-o întinse micuțului. Acest lucru o bucură din cale-afară pe zână, astfel că își petrecu toată noaptea gândindu-se că tot ce avea de făcut era să cânte un pic mai tare: oamenii o vor auzi, își vor ridica privirile spre ea, iar ea le va putea îndeplini dorințe mici. Se știe că acest lucru era esențial pentru zâna care cânta la trompetă, deoarece zânele se sting

dacă nu își pot împlini menirea.

Zâna își acordă trompeta și porni cântec vesel dis-de-dimineată. Piața era încă goală la ora aceea, dar raze limpezi de soare începură să inunde pieziș dalele de piatră și zidurile caselor vechi. Primul om apăru de după un colț și trecu surd, cu privirea în pământ, pe sub balconul zânei. Trompeta își rostogoli în continuare notele în piața goală. Un grup de fete vesele și gălăgioase umplu liniștea și trecu ca o părere. Zâna înteti cântecul până spre seară, când obosi și se simți invizibilă. Își dori să fi fost pusă undeva, în calea oamenilor, ca aceștia să o vadă, deși nici așa nu era sigură că n-ar fi fost ocolită, așa cum omul acela care venea acum în direcția ei ocolea tomberonul de gunoi fără ca măcar să se uite la el.

Trecură zile după zile fără ca nimeni să fi ridicat privirea spre zâna care se stingea cântând la trompetă. Era slăbită, amețită, gata să cadă de pe marginea balconului țepos. Un om aplecat de spate, cu păr alb și baston noduros se opri pentru câteva secunde sub balcon, își duse mâna pâlnie la ureche părând că aude ceva, apoi își târșâi

mai departe picioarele. Trompeta zânei scoase un sunet stins și prelung, ca o jale, apoi tăcu.

Un muncitor în salopetă albastră căra pe scări o statueta ce întruchipa o zână care cânta la trompetă. O dăduse jos de pe marginea balconului de la etajul întâi al clădirii și trebuia să o urce în camionul ce aștepta în fața intrării. „Tare mi-aș dori ca zâna asta să prindă viață, să meargă singură, că tare-i grea”, își spuse omul cu tărie, privind zâna cu condescendență.

lupul de sticlă

Pentru Tudor

Băiatul auzi pentru prima dată urletul străbătând văzduhul roz, printre ierburi înalte și case cu acoperișuri așezate cumiți pe cap și obloane trase peste ochi, într-o dimineață ce abia venea pe lume. Uuuuuuuuu... Nu îl mai auzise până atunci, dar își dădu seama pe loc că era al unui lup de sticlă care urla la soare. Știa că, de obicei, lupii sunt nocturni, dar lupul de sticlă nu era chiar nocturn. Era lupul Îngerului. Se ridică în capul oaselor și privi spre celelalte paturi. Sub cearcefuri albe, trupușoarele încă crude dormeau încă duse. Nimeni altcineva nu mai auzi urletul, ceea ce era bine, altfel nu s-ar fi știut cui îi era adresat. În ochii băiatului sclipi o speranță cât grăuntele de soare ce se strecurase prin spărtura cât un vârful de ac a storului vechi de la fereastră și se așezase

cuminte pe marginea patului, chiar lângă mâna lui. Îl acoperi cu palma și zâmbi când îl văzu pe dosul mâinii: așa sunt speranțele, nu poți să le ascunzi. Cel puțin, nu de tine. Iar a lui era mare, mare cât un munte, de-abia o mai putea duce cu el. Auzise într-o zi, pe când se juca de-a hoții și vardiștii cu ceilalți copii, că mama lui era reală și că va veni să-l ia de acolo și să-l ducă acasă, într-o casă adevărată – nu că cea în care stătea acum nu era adevărată, dar într-o casă reală, cu o singură mamă, al cărei nume adevărat era Mama. Îi venise atunci să iasă din ascunzătoarea în care se băgase să nu-l găsească vardiștii și să întrebe cum așa, dar îi fusese teamă să nu fie certat că trage cu urechea, așa că se mulțumise cu ceea ce auzise și se strecurase în fundul grădinii, săpase cu mâinile goale o groapă mică la rădăcina unui castan și își pusese sufletul în ea, să nu i-l vadă cineva cât e de colorat. Apoi se întorsese ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic și se pusese pe așteptat. Trecuseră de atunci șase anotimpuri, le număraseră rând pe rând: întâi o iarnă – și se gândise că era prea frig pentru o mamă reală

să bată atâta drum, apoi o primăvară – și se gândise că, poate, casa cea adevărată nu era încă gata pentru o mamă adevărată și un băiat ca el, apoi o vară – și se gândise că nu auzise bine, pesemne era vorba despre altcineva, apoi o toamnă – și se dusese în fundul grădinii, săpase cu mâinile goale o groapă mică la rădăcina castanului și își luase sufletul de acolo, înainte să dea iar înghețul. Numără și iarna ce venise imediat după ce își pusese sufletul la loc, și chiar și primăvara în care fusese cât pe ce să își piardă speranța, apoi își spusese că dacă ar fi avut, într-adevăr o mamă pe care să o cheme așa, Mama, ar fi fost cu ea de la bun început. Dar niciunul dintre copiii de acolo nu avusese vreodată așa ceva, de aceea se aflau toți acolo și nu în câte o casă adevărată. Numai când auzi lupul de sticlă urlând la soare își dădu seama care era, de fapt, speranța lui: nu avea el o mamă pe care să o cheme Mama, dar un înger pe care îl chema Înger tot avea.

ultima vară

Rochița-Albastră țâșni de sub umbrarul sub care se adăpostea și se năpusti în brațele bătrânului. Bătrânul o săltă și se minună de sub mustața deasă:

– Ce mare te-ai făcut!

Venise iar vara.

Bătrânul avea părul alb ca neaua și mustața deasă ca o bidinea și făcea cruci de mormânt într-o baracă din lemn din curtea bunicilor Rochiței-Albastre. De cum dădea căldura și până dădea frigul, amesteca mozaicul cu mortar, până ce din el se întrupau cruci falnice, pe care le sprijinea de partea laterală a coșmeliei și le privea cu ochi critic și oarecare mândrie.

Baraca avea două încăperi: una mică, cu o masă mare pe post de birou, un cuier din lemn lăcuit și un pat acoperit cu o blană de oaie și una mai mare, în care lucra când ploua. Lumina pătrundea în încăperea cea mică printr-un geamlâc acoperit cu o

perdeluță pe care cineva brodase niște flori roșii. Încăperea cea mare nu avea ferestre; lumina intra acolo prin ușa deschisă și prin spațiile dintre stinghiile de lemn. În mijlocul tavanului era agățat un bec.

Bătrânul puse Rochița-Albastră jos, o mângâie cu dragoste de bunic pe cap și intră în încăperea cea mică. Rochița-Albastră intră după el, clipi de câteva ori să își obișnuiască ochii cu semiîntunericul cămăruței și privi spre masa pe care stăteau aliniată mai multe unelte, un creion chimic și o pungă maronie de hârtie. Bătrânul luă din cuierul de lemn lăcuit șorțul greu de cauciuc, îl puse pe după gât și îl legă la mijloc. Își puse creionul chimic după ureche și scoase din punga de hârtie o bomboană. Rochiței-Albastre îi sclipiră ochii și zâmbetul larg descoperi lipsa a doi dinți de lapte. Înșfăcă bomboana lipicioasă și o vârî în gură. Închise ochii pentru câteva secunde, ca și cum ar fi vrut să-și întipărească pentru totdeauna în minte aerul din care se înfiripase acea clipă, apoi, cu bomboana umflându-i obrazul drept, spuse peltic, cu toată seriozitatea:

– Bune bomboane mai ai, nea Boian!

Bătrânul râse, își luă scăunelul de lemn pe care ședea când lucra și ieși în curte. Rochița-Albastră își văzu de joacă în jurul lui, sporovăind verzi și uscate. Bătrânul o asculta, meșterind o cruce neagră.

– Pentru cine e crucea asta, nea Boian?

– Pentru un mort, zâmbi bătrânul.

– E frumoasă. Dar de ce au morții nevoie de cruci?

– Ca să nu îi uităm.

– Și tu o să mori, nea Boian?

Bătrânul o privi cu coada ochiului și nu îl lăsă inima să îi răspundă.

– Ție cine o să îți facă crucea, nea Boian? continuă Rochița-Albastră fără să bage de seamă că răspunsul venise doar pe calea gândului.

Bătrânul zâmbi cu duioșie și un pic de amărăciune.

– Nea Boian, îmi dai creionul chimic?

Bătrânul își șterse mâna dreaptă de

șorțul de cauciuc, scoase creionul de după ureche, cu grijă, să nu-l murdărească și îl întinse Rochiței-Albastre. Rochița-Albastră îl luă gânditoare și fugi cu el în încăperea mică. Scoase din sertarul mesei o bucată de hârtie, înmuie vârful creionului chimic în gură, așa cum văzuse că fac bunica și nea Boian și desenă un cal alb, cu aripi mari. Lângă el făcu o cruce mică și o coloră. Lăsă creionul chimic lângă desen, pe masă și se întinse pe blana moale de oaie de pe pat, închipuind povești în penumbra încăperii. Bătrânul amesteca mortarul în liniștea curții, vrăbiile se avântau gureșe prin verdele verii, din curțile vecine sau de aiurea răzbăteau din când în când glasuri. De după zidul vechi de care se sprijinea baraca bătrânului, de sus, din pădure, somnul se furișă și fură Rochița-Albastră.

Crucea cea neagră avea să fie terminată, lustruită și lăsată să își aștepte mortul.

Rochița-Albastră avea să crească și să descopere că există dispariții mult mai dureroase decât cele ale dinților de lapte.

ioachim

Pe Ioachim nu-l întrebese nimeni până atunci din ce lume vine, deși, dacă te uitala pantofii lui, vedeai clar că nu mersese cu ei prin lumea asta. De aceea, când Clementina, micuța cârlionțată, cu ochii mari și verzi, îl trase de peticul mov, cusut pe genunchiul stâng al pantalonilor galbeni și îl întrebă mirată de uni ai ninit?, se miră și el. Nu pentru mult timp, pentru că micuța continuă, întinzându-i o frunză mare pe care zăceau zdrobite și amestecate șaptesprezece grame de flori de trifoi, douăzeci și nouă de petale de năsturași, un pumn de iarbă, polenul de la patru margarete și puful de la o pădăie jumate: vlei pălătulă? Ioachim vru, cum altfel. Luă frunza mare cu grijă, să nu răstoarne conținutul și o băgă cu totul în gură. Ie bun? întrebă curioasă Clementina. Ioachim făcu un cerc din degetul mare și cel arătător și își țuguie buzele. Clementina râse

zglobiu și nasul i se încreți poznaș. Tai gios! îi porunci lui Ioachim, bătând serioasă cu palma un loc gol de lângă ea, de pe pătura întinsă de mama la umbra salciei ce-și pleca până aproape de pământ pletele lungi. Am tleabă multă, zise ea, preocupată, în timp ce Ioachim, ascultător, se așezase exact pe locul indicat, privind-o întrebător. Micuța îi întinse două farfurioare roz din serviciul de ceai și îi spuse: așteptăm mulafili. Ioachim se conformă și începu să aranjeze farfurioarele pentru musafirii ce urmau să sosească din clipă în clipă, apoi colindă cu grijă printre visele și gândurile Clementinei, anotimp după anotimp, până se făcu din nou dimineată. Mi-e flică de lupi, îi destăinui ea de îndată ce deschise ochii, într-o iarnă. Ioachim își făcu mâinile ghem și începu să proiecteze pe perete, acolo unde soarele îl spoi cu lumină argintie, un lup mare, apoi un lup mic, apoi o Clementină cârlionțată, apoi un iepuraș urecheat, iar Clementina ce dormi buștean toate nopțile de atunci încolo și își împărți fiecare zi cu Ioachim, se trezi că frunzele începeau să se îngălbenească și să cadă: mama îi luase

haine noi, de mers la școală. Ioachim stătea pe marginea patului, frământându-și mâinile. Ce sunt astea? îl întrebă ea încruntată, arătând cu capul spre haine, iar Ioachim găsi că e timpul să plece.

luminița

Drumul până acolo nu mi-l amintesc deloc. Am mers cu trenul, asta e sigur, pentru că m-au lăsat ai mei în gară, cu pălăriuța albă peste buclele șatene până la umeri și cu bagajul mic, în care aveam pijamale, pastă de dinți și periuță, câteva haine și costumul de baie, pe care trebuia să am grijă să nu uit să-l iau pe mine când mergeam la plajă. Când nu mergi cu părinții la mare, nu ai voie să faci plajă în pielea goală. Era vară și cred că era noapte, probabil am dormit toți. Dacă stau să mă gândesc bine, sigur era noapte, pentru că am ajuns acolo într-un răsărit roz, asta îmi amintesc perfect. Era roz și ieșea din mare și l-am văzut printre cele două clădiri identice, cu câte un etaj. Într-una dintre clădiri urma să stăm. Am urcat o rampă lungă, ca alea pentru oameni în cărucioare, care nu au picioare și stau cu pantalonii adunați sub ei. Parcă erau și niște scări, dar nouă ne plăcea

să urcam și să coborâm în fugă pe rampă. În primele zile, cel puțin. Dup-aia nu mai știu.

Florentina făcuse apendicită cu câteva zile înainte să plecăm. Eram adunați toți într-o sală de clasă și așteptam să vină cineva să ne consulte, să plecăm sănătoși în tabără. Eram nerăbdători. Repetam întruna, ca niște atotcunoscători, numele pe care îl auzisem din gura tovarășei educatoare: Luminița. Mergem în tabără la Luminița, la mare, spuneam mândri. Nu aveam nici cea mai vagă idee ce era aia o tabără. Luminița suna ca și cum ne-am fi dus la o prietenă bună, înaltă, cu ochi albaștri ca două lumini și păr blond, lung. O și vedeam cum ne aștepta cu brațele larg deschise, ne îmbrățișa pe fiecare, apoi ne lua de mână și ne ducea la malul mării, acolo unde apa venea spumoasă la picioarele goale ce fugeau zglobii, să nu le atingă, apoi se duceau după ea când se retrăgea și iar fugeau... Paisprezece răsuri se înșirau ca niște perle, în închipuirea mea, de-a lungul valului jucăuș, sub ochii veseli ai Luminiței. Știam că eram paisprezece, pentru că tovarășa educatoare, strigându-ne de pe foaia ei albă,

spusese: sunteți toți paisprezece, așteptăm în liniște să vină tovarășa asistentă. Pe Florentina o durea burta și stătea apatică pe un scaun. Tovarășa îi tot dădea târcoale să vadă cum se simte. Eu mă tot uitam la ea și nu înțelegeam de ce nu îi trece odată, să ne putem juca. Cât poate ține o durere de burtă? Apoi a venit Salvarea și tatăl Florentinei și am auzit pentru prima dată în viața mea cuvântul ăsta, peritonită. Vorbeau în șoaptă toți sau, oricum, cu voce scăzută, însă eu eram numai urechi, că era prietena mea. Apendicită acută, spuneau, trebuie dusă de urgență la spital, să nu facă peritonită. Dar se face bine până plecăm, nu? Trebuie să mergem în tabără la mare, la Luminița. Au întins-o pe o targă și au dus-o, nici să plângă nu putea. Stătea palidă și moale, încruntată de durere.

Rampa lungă ducea într-un hol rece, cu mozaic pe jos și pereți întunecați. Lumina care intra prin ușile mari din fier și sticlă era, parcă, înghițită de holul neprimitor. Am intrat și ne-am strâns cumi și tăcuți, cu pălărioare albe pe cap, în mijloc. În dreapta holului era o altă ușă largă, din același fier și

sticlă, ce dădea într-o sală de mese. O femeie grasă, îmbrăcată în alb, cu basma tot albă ce nu lăsa la vedere niciun fir de păr se fâțâia de colo-colo, printre mesele acoperite cu fețe de masă albe. Semăna cu Terensneni, bucătăreasa de la grădiniță, doar că era grasă și roșie în obraji, iar Terensneni era slabă, negricioasă și mereu supărată pe copii. Terensneni era unguroaică și aflasem la un moment dat că neni înseamnă tanti. M-am mirat că îi ziceam tanti, pentru că toate celelalte erau tovarășe, dar m-am gândit că din cauză că era bătrână trebuia să fim respectuoși, așa că, atunci când aveam de vorbit cu ea, ceea ce se întâmpla foarte rar din pricina sprâncenelor ei încruntate, îi spuneam tovarășa Terensneni. Probabil că numele ei era, de fapt, altul, dar n-o să știu niciodată sigur.

După ce am așteptat în mijlocul holului suficient timp cât să începem să ne foim, femeia cea grasă a scos capul pe ușa sălii de mese și le-a spus tovarășelor noastre că putem să mergem la masă. Erau două tovarășe educatoare: a noastră și încă una, de la grupa mijlocie B. Aflasem că eu sunt

în grupa mijlocie A, când m-a întrebat tovarăşa asistentă, într-o dimineaţă, în ce grupă sunt. În grupa mijlocie, ce întrebare e asta? Da, dar care? Am arătat cu degetul spre uşa clasei noastre şi tovarăşa asistentă s-a luminat: grupa mijlocie A. Auzisem de existenţa literelor, chiar şi a vocalelor care se auzeau lugubru întotdeauna când treceam pe lângă un fel de părculeţ din cartier: a-e-i-o-u-ă-îîîîîîîîî, şi nu m-am mirat că au numit grupele aşa. Ca să nu se încurce, pentru că oamenii mari se încurcă adesea.

Ne-am aşezat stingheri, cu pălăriuţele albe tot pe cap, în faţa unor farfurii pe care zăceau descompletate nişte felii de caşcaval şi una mare, rotundă, de parizer roz. În mijlocul fiecărei mese era câte un coş cu pâine, iar în faţa fiecărei farfurii, câte o cană cu ceai. Nu-mi plăcea caşcavalul, dar l-am mâncat pe tot, de foame. Parizerul îmi plăcea. Am băut şi ceaiul călâi şi sălcii, îndulcit cu zgârcenie. Al lui Terensneni era mai bun. Am aşteptat să termine toată lumea de mâncat şi am ieşit din nou în holul neprimitor, din care am urcat spre o cameră mare, cu paturi

suprapuse. Paturile erau așezate unul în continuarea altuia, de-a lungul a trei dintre pereți și în mijlocul camerei. Al patrulea perete era numai geamuri mari, cu aceleași rame de fier ca și ușile de sticlă. Sub geamuri erau dulapuri, dintr-un capăt în altul al camerei, în care ne-am îndesat bagajele într-o ordine dictată de tovarășa educatoare. Deasupra dulapurilor era un pervaz lat, pe care ne cocoțam să ne jucăm când stăteam în cameră. După ce ne-am lăsat bagajele, am fost distribuiți în paturi. Eu am nimerit unul de pe partea opusă ferestrei. Era mereu întuneric acolo, pentru că paturile supraetajate din mijlocul camerei blocau aproape toată lumina.

Prima zi a trecut lăsându-mi impresia că nu acolo trebuia să ajungem. Unde era Luminița? Dar aveam speranța că va veni.

Noaptea am dormit rău, mi-a fost frică, bezna era atât de deasă, încât toate închipuirile feroase începură a se înfiripa din ea. De câte ori adormeam, de atâtea ori mă trezeam cu gândul că mama nu i-azis tovarășei că nu pot să dorm pe întunericul

ăla. Dimineața a venit cu greu, mult după ce m-am hotărât să stau trează și să o aștept. Ne-am luat costumele de baie, pantaloni scurți, tricouri și pălăriuțele albe pe cap și am mâncat același cașcaval descompletat și două felii de salam. Într-un castronaș era dulceață, dar la cinci ani nu îți ungi singur dulceața pe pâine. Ceaiul era tot sălcIU, călâi și neîndulcit cum trebuie, apoi am mers la plajă. Am făcut castele de nisip, am intrat în apă câte puțin și foarte rar și ne-am jucat. Deși toate lucrurile le făceam încolonați doi câte doi, m-am jultit singură într-o căzătură, pentru că mă ustura când intram în apă. La genunchi, nu era nimic, pățisem și mai rele, eram călită. Într-una din intrările scurte în apă, m-a luat un val pe sus și m-a întors invers, cu capul în jos. M-am zbatut să ies la suprafață repede-repede, să nu vadă nimeni că era să mă înec, doar nu eram fraieră să stau la mal. Făceam tot ce puteam să îmi placă, chiar dacă Luminița întârzia să apară. Seara ne plimbam pe niște străzi, pe lângă niște curți urâte. În depărtare se vedeau niște blocuri înalte, care semănau cu cele de acasă. Zilele erau toate la fel și păreau că nu

se mai termină: mic dejunuri cu cașcaval descompletat în farfurii și ceai rău la gust, joacă cu nisip, bălăceală în mare, o ploaie care ne-a forțat să ne jucăm pe pervaz jocuri imaginate pe loc și apusuri portocalii, atât de portocalii că îmi venea să plâng de dor. Numi amintesc ce mâncam la prânz sau la cină, ci doar că, la un moment dat, toată lumea avea bube la gură. Noaptea nu mai apuceau să mă sperie, pesemne adormeam cum puneam capul pe pernă.

Într-o zi, o coadă lungă, formată din paisprezece copii (ba nu, treisprezece, că Florentina nu s-a făcut bine până am plecat), aștepta în fața unei coșmelii în care era cabinetul medical. O femeie blondă (am crezut că ea era Luminița, dar mi-am dat repede seama că mă înșelam, pentru că avea vocea pițigăiată și nu era blândă deloc) ne dădea cu o cremă pe buze, ne căuta în păr și ne tundeă periuța, pe rând. Au ouă de păduchi, uitați-vă, sunt plini, le spuse ea tovarășelor noastre. Ouă de păduchi. Păduchii știam ce sunt, dar nu știam că fac ouă, ca găinile. Unii plâneau tare, cu jale, alții stăteau triști și tăcuți. Tovarășele

educatoare nu mai pridideau cu mângâierile și îmbărbătările. Pe ele nu le-a tuns, probabil că erau mai înalte și nu se suiseră păduchii până acolo să facă ouă.

Seara, pe când ne făceam obișnuita plimbare pe străzile cu curți urâte, un băiat din grupa mijlocie B a început să urle că vrea acasă și arăta spre blocurile înalte din depărtare. Credea că acolo era casa. Eu știam că nu era, dar în vacarmul care s-a creat când au mai început să urle încă vreo cinci, poate chiar mai mulți, n-am putut să-i explic. Îl înțelegeam că îi e foarte, foarte dor de ai lui, și mie îmi era și aveam senzația că n-o să ne mai întoarcem niciodată. Seara am adormit greu, cu plânsul copiilor în stomac și cu un dor cât toată lumea de ai mei. Unde mi-o fi fost capul de nu i-am luat cu mine?

Nu știu câte zile am mai stat, dar au fost triste și tăcute. Apoi ne-am urcat în tren, cu pălărioarele albe pe cap și bagajele mici în mână și am plecat acasă. Am ajuns noaptea, târziu. Pe peron, i-am găsit pe ai mei căutându-mă nerăbdători din priviri. Nu mă vedeau. M-am dus la ei și i-am tras de mânecă. Mama s-a uitat la mine preț de

câteva secunde lungi, fără să zică sau să facă nimic. M-a uitat? Tata avea lacrimi în ochi. M-au luat de mână și m-au dus acasă, m-au spălat, mi-au dat să mănânc și m-au culcat. Mi-au povestit mai târziu că nu m-au recunoscut: eram neagră, cu părul tuns periută, cu buzele crăpate și umflate. Abia când mi-au văzut ochii sub borurile pălăriei albe și-au dat seama că sunt eu.

demon

Era o vreme când eram un demon obișnuit. Demonizam tot ce apucam, fără pretenții și fără obligații. Ziua, noaptea, oricând simțeam nevoia. Mă strecuram cu ușurință în visele oamenilor, râdeam bezmetic când tresăreau în somn, le mutam mobilele prin casă, îi făceam să audă pași și uși trântite, căutam împreună cu ei, în creierii nopții, intruși inexistenți, iar ziua, după ce toți ceilalți demoni fugeau în vârful copitelor la ivirea zorilor, sfioși ca fetele mari în noaptea nunții, cu mâinile acoperindu-și ochii și izbindu-se înspăimântați unii de alții, mai demonizam câte ceva doar așa, de plăcere. Nu-mi era teamă de nimic.

Într-o dimineață, cum stăteam eu așa, lângă un copac, și așteptam să se termine forfota celorlalți, o frunză s-a desprins și a plutit, galbenă, spre pământ.

Chiar lângă mine. Era într-o vineri. 13. Am văzut-o mai întâi cu coada ochiului. M-am întors spre ea gândindu-mă că nu e interzis să demonizezi frunze în zorii zilei, fie ele și galbene, dar când să-mi revărs răutatea asupra ei, m-a apucat o duioșie de am rămas pe loc fără cea mai vagă dorință de a mai demoniza, vreodată, ceva. Am privit-o înmărmurit cum plutea, dansând, spre pământ. Încovoiată, ca și cum ar fi vrut să se cuprindă în brațe, să se salveze. Cu margini zimțat-dantelate și nervuri ruginii. Galbenă. Delicată. Și atât de singură. A durat cinci, maxim șase secunde până s-a așezat între celelalte frunze deja căzute. Când mi-am revenit, ceva mi se scurgea din ochi. Ceva cald. Se târa de-a lungul obrajilor în jos, iar în piept aveam un vortex. Mi-era frig. Am închis ochii și am rămas așa. Au trecut câteva veacuri de-atunci.

viceversa

Am urcat treptele în grabă, liftul era blocat la etajul patru, am intrat în casă și m-am repezit în dormitor. Era seară. Am împins ușa camerei și am rămas înmărmurită. Mama puse umerașul pe care îl ținea în mână în dulap și mă privi lung. Uitasem tot ce venisem să-i spun. Un zâmbet larg i se întinse pe toată fața și din ochi îi țâșniră lumini. Întreaga față îi radia, n-o mai văzusem niciodată așa. Mama era mai degrabă rezervată, serioasă, îmbrăcată și pieptănată mereu corect. Râdea uneori, dar parcă nu din suflet, iar din ochi nu-i mai țâșniseră niciodată lumini. Mă uitam încremenită la ea. Era frumoasă, deși avea șaptezeci și șase de ani, atât de frumoasă, că mi-au dat lacrimile. S-a apropiat de mine, m-a luat de mână și m-a așezat pe marginea patului. Ar fi trebuit să-mi fie frică, până la urmă văzusem nevăzutul, dar îmi era doar sete, de parcă tot corpul meu secase brusc în

fața imaginii de neimaginat. Mama mă mângâie blând pe cap și începuse să vorbească cu o voce un pic supranaturală. Era tot vocea ei, desigur, dar se auzea altfel. La început, n-am înțeles ce spunea. În minte au început să-mi ruleze amintiri, unele cu sonor, altele mute, unele foarte vechi, altele mai noi, unele uitate, altele văzute din alt unghi decât mi le aminteam. Tata era prezent în toate, pentru că tata a fost mereu acolo. Tata a fost îngerul meu. Încă mai e, deși a murit de ani buni. Eu și tata am fost nedespărțiți încă din vremuri pe care nu mi le amintesc. Se juca mereu cu mine. Când eram mică, mă rostogolea ca pe o bilă până la marginea patului, mă arunca în sus, până în tavan, mă căuta ore în șir prin casă, mă dădea tare în leagăn, mă plimba pe la toți cunoscuții. Mama era mereu ocupată cu altele, nu era niciodată prezentă. Muncea mult și tot ce își dorea era ca eu să învăț bine și să fiu cuminte. Cred că știa că tata avea grijă de mine mai bine decât ar fi avut ea, așa că mă lăsase aproape cu totul în grija lui. Ea îmi dădea de mâncare și îmi verifica temele. Când am crescut și am devenit

rebelă, l-am numit pe tata înger, iar pe mama am renegat-o. Nu că aş fi avut vreun drept, dar încă nu-mi dădusem seama că ea nu mă renegase niciodată și nici nu mă lăsase să mor de foame în timp ce mă căzneau să-mi proclam independența. Nici despre demonii cu care s-a luptat când era să mor n-am știut niciodată nimic. Tata venea, îmi lua mâna în ale lui, mă mângâia pe frunte și-mi spunea cu lacrimi în ochi că o să mă fac bine. Ea robotea prin bucătărie, făcea supe, ceaiuri, venea din când în când cu termometrul, îl scutura și mi-l vâra la subțioară. Când m-am făcut bine, a răsuflat ușurată și și-a văzut de ale ei. Nu i-am povestit niciodată nimic. Nu credeam că ar interesa-o. Nu avea de ce să-mi știe fricile, bucuriile. Nu voiam să știe nimic despre mine, de teamă să nu dezaprobe totul. Nu i-am spus niciodată că îmi era groază să n-o pierd. Nu i-am spus niciodată nimic și nici nu a fost nevoie. M-am uitat la ea. Am încercat să mă concentrez, să-i înțeleg vorbele. Un alt film a început să ruleze în capul meu. Într-o dimineață, pe un pat cu așternuturi albe, o fată cu păr lung și negru,

împletit în două cozi groase, găsi două aripi mari, de înger. Se uită la ele, uimită, și le atinse cu teamă. De undeva, din acoperișul casei, o șoaptă coborî pe burlanul gros și ieși printre limbile de foc din sobă. Era iarnă. Poartă-le, sunt ale tale, spuse șoapta, iar fata nu înțelese de ce ar trebui să poarte ea, un om, aripi mari, de înger. Și le prinse, totuși, de omoplați și se duse la oglinda cea mare din camera de zi, se privi și se miră: deși le simțea și știa că sunt acolo, în oglindă aripile nu se vedeau. Se îmbracă în grabă, își puse paltonul și porni spre școală. Trecură mai bine de cincisprezece ani până înțelese al cui înger era, dar de îndată ce înțelese, i se păru firesc. Așa că mama a fost mereu ocupată cu altele: să nu cad din pat, să nu cad din tavan, să fiu găsită de tata înainte să mă sufoc în lada plină cu perne și plăpumi, să nu zbor din leagăn, să nu mor de plictiseală ascultând discuțiile interminabile ale tatei cu vreun cunoscut pe care îl vizitam, să nu mor de moarte, să-și pună aripile în dulap, pe umeraș, în fiecare seară și să și le pună la loc în fiecare dimineață. Iar eu urcasem treptele în grabă, intrasem în

casă și mă repeziseam în dormitor cu gândul să-i spun să nu se mai bage în viața mea. În cameră se lăsă o liniște grea. Era întuneric. Mama îmi mângâie obrazul și șopti: somnorilă, pui de somn, e dimineață, hai, să nu întârziem la școală... Am tresărit și am deschis ochii. Mama avea un zâmbet larg pe față, iar din ochi îi țâșneau lumini. Cum am putut să uit?

tincuța

Încremenite, zăpezile albeau crestele munților dindărătul ferestrei largi. De dimineața până seara, de la un capăt la altul al anului. Nu se topeau niciodată. Ce era să fac eu cu imaginea asta care îmi strângea pupila în fiecare zi, ca o menghină? O prindea între fălcile lacome, o fixa bine și începea să o strângă. Și cu cât încercam să o desprind, cu atât simțeam mai tare strânsoarea. N-aveam ce să fac cu ea, mă săturasem de atâta alb.

– Tincuțoooo! se auzea din când în când de undeva, de departe.

Mă îndepărtam de fereastră și mă prefăceam că nu aud.

Eu sunt Tincuța. Derizoriu nume, nici eu nu mă omoram după el. Mă auzeam strigată în felul acesta de câteva ori pe zi și de fiecare dată mi se strângea puțin sufletul, simțeam amar în gură ca și cum fierea nu mai voia să stea în cineva numit Tincuța și

îmi venea să nu răspund. De obicei chiar nu răspundeam, dar uneori, când omul care striga era lângă mine, nu prea aveam de ales. Sau aveam, însă nu reușisem să păcălesc încă pe nimeni că nu-mi mai păsa de nimic. Dar dacă vocea care striga era departe, alegeam să n-o aud. Într-o seară, după ce am reușit cu greu să-mi desprind pupila din menghina zăpezilor, mi-au căzut privirile pe laptopul din poala mea și mi-am dat seama că stătusem așa, cu laptopul în brațe și pupila strânsă-n zăpezile încremenite, suficient timp cât să îmi amortească gândul.

Senzația de gând amorțit am simțit-o prima dată atunci, în ziua din care vin acum. Nu întotdeauna am venit din ziua aceea, înainte am venit de altundeva, dar nu mai contează de unde, pentru că acel eu nu mai există acum. Când m-am trezit pe patul alb, cu tavanul alb în fața ochilor și vocile albe în jurul meu, am știut că tot ce a fost înainte a dispărut pur și simplu. Era prea mult alb ca să nu fie așa. Aveam senzația de gând amorțit în cap și gust de păpădie în gură. Nu am mâncat niciodată păpădie, dar pot să jur că gustul acela era de păpădie. Mi-

am ridicat mâinile în fața ochilor, mi le-am întors pe toate părțile, am strâns pumnii, mi-am răsfirat degetele și m-am bucurat. Am simțit, cumva, că-mi rămăsese esența. După un timp, cineva m-a luat pe sus și m-a pus într-un scaun cu rotile, din care altcineva m-a luat seara și m-a lungit în pat. Nu contează cine, ci doar că de atunci, cineva îndeplinea zilnic ritualurile acestea, la ore fixe.

Nu-mi amintesc nimic din ce era înainte. Din punctul meu de vedere, totul a început atunci. Proaspăt, alb. Într-o zi, cineva m-a întrebat cum mă cheamă și mi-a pus un laptop în brațe. L-a pornit și l-a lăsat acolo. Eu am zis, după ce a plecat, că mă cheamă Tincuța, mi-am așezat degetele subțiri și lungi ca de schelet pe tastele negre și am stat așa, nemișcată, vreo două săptămâni. Apoi cineva, cred că acel cineva care mi-a luat laptopul din poală seara, mi-a spus că nu a mai văzut pe cineva să scrie așa. Așa cum? Așa. Nu știam despre ce vorbește, stătusem toată ziua și privisem zăpezile, cu gândul amortit. Și căutasem cu vârful limbii pe cerul gurii ceva ca o dragoste care mi se părea că trebuie să fie

acolo. Habar nu am de ce. A doua zi, mi-am aruncat privirea pe ecranul laptopului și ceva ca o groază nedefinită m-a făcut să vreau să fug. Noroc că n-am putut. Nu prea poți să fugi dintr-un scaun cu roțile. Poți să fugi cu gândul, dar al meu era în continuare atât de amortit, că n-am reușit decât să închid ochii în fața rândurilor negre de pe ecranul alb. Un cuvânt apucase să-mi muște din pleoapa dreaptă, astfel că nu puteam s-o țin închisă cum trebuie. Până la urmă, am deschis ochii și am citit:

M-am născut dintr-o mamă invizibilă și un tată necunoscut, la ceasul din urmă al unui apus însângerat. Am deschis gura și am urlat: minciună! Putea, la fel de bine, să fi fost ceasul unui răsărit plin de speranțe. Mi-am petrecut copilăria dându-mă cu patinele pe mijlocul străzii și cu sania la pod. Din omoplați îmi creșteau zăpezi, iar prin ochi îmi ieșea sufletul la joacă. Semănam leit cu ai mei, iar asta mă făcea puternică și nemuritoare. Într-o zi, însă, pe când îmi dădeam jos patinele din picioare, am fost văzută și întrebată direct

cât fac 7×8 . Nimeni nu știe cât fac 7×8 luat așa, ca din oală, poate doar cei care nu au simțit niciodată gustul abandonului. Pentru că ai mei, după ce și-au îndeplinit misiunea, au dispărut fără urmă, lăsând în loc doi oameni obișnuiți: unul bun și unul gol. M-am făcut că nu aud, dar imediat cineva a început să-mi picure ceară topită pe aripi. Atunci m-am forțat și am răspuns: 49. Mi se părea un număr frumos, nici rotund, nici colțuros, nici mare, nici mic. Dar nu era corect. S-a dovedit că nimic din ce făceam nu era corect. Am devenit, dintr-o dată, atât de evidentă, că începuse să mă vadă toată lumea. Toată lumea în afară de mine. Eu nu mai știam cine sunt. Știam doar că 7×8 fac 56 și că nu e voie să faci cam 99% din lucrurile pe care ai vrea să le faci. Poți, în schimb, să faci multe altele, important e să nu îți placă. Așa că mi-am pus patinele în debaraua mică din hol și m-am aruncat în gol. Am stat acolo ani întregi și am învățat că pentru a fi fericit și apreciat trebuie să ai o bucătărie de minim treizeci de metri pătrați și, preferabil, două băi, să suni de Crăciun și de Paști toate cunoștințele care

ți-ar putea fi de folos vreodată și să nu te împotrivești destinului care ți-a fost pregătit. Am trecut în anii ăștia pe lângă o grămadă de ieșiri, dar mi-a fost teamă de ce aș fi putut găsi dincolo, așa că am rămas aici, căutând cu vârful limbii pe cerul gurii ceva ca o dragoste care mi se părea că trebuie să fie acolo. Într-o zi, cineva m-a întrebat cum mă cheamă. Înainte să cad în gol mă chema, simplu, Tincuța. Acum sunt Ecaterina. Pe Tincuța o urăsc, e o proastă. Numai când mă gândesc la numele ăsta mi se strânge puțin sufletul și simt amar în gură. Nu știa nici tabla înmulțirii, credea că dintr-o mamă invizibilă și un tată necunoscut ar putea, vreodată, să iasă ceva puternic și nemuritor.

Ecaterina înfigea în gândul meu amorțit o mie de ace deodată și proasta Tincuța le scotea unul câte unul. Sisifică muncă, dacă n-aș fi fost imobilizată aici, aș fi fugit. Dar neavând de ales, am citit mai departe.

Pe Ecaterina am cunoscut-o într-o dimineață, pe când mă plimbam fără nicio

treabă pe aleile unui parc. Era frumoasă, impecabil îmbrăcată și coafată, vorbea clar, cu cuvinte alese, spunea doar ce trebuia și nu gesticula ca apucata. Mie, în schimb, îmi flutura părul în vânt, aveam pe mine niște haine aruncate anapoda, mai mult cântam decât vorbeam și nu eram niciodată atentă la gesturile mele, la mimica feței sau la alte nimicuri din astea. Ecaterina m-a luat de mână și, în scurt timp, m-a dus pe marginea unei prăpăstii. Mi-a spus: ai de ales, iar eu am ales să zbor în continuare. Atunci am simțit binecunoscuta senzație de ceară topită pe aripi și m-am mirat că încă mai aveam aripi, de vreme ce mă chinuisem atâția ani să învăț toată tabla înmulțirii și chiar reușisem. Ecaterina mi-a spus că era mândră de mine, dar că nu era de ajuns. I-am spus că o să mă străduiesc mai mult. Nu poți să te împotrivești sau să încerci să nu faci pe placul Ecaterinei, când ai fost crescută de doi oameni obișnuiți, chiar dacă unul era bun. Alți ani au trecut, mulți, nu știu câți, cert e că Ecaterina era din ce în ce mai mândră de mine, iar asta îmi dădea o senzație de fericire, chiar dacă golul prin

care mă învărteam era tot mai întunecat. Nu mai puteam nici să respir cum trebuie, dar perfecțiunea cere sacrificii, iar eu într-acolo mă îndreptam.

Povestea începuse să mi se pară atât de cunoscută, încât am crezut că am scris-o eu. Mi-am dat seama că nu aveam cum, de vreme ce nici nu știam cine sunt și cum am ajuns aici. Gândul începuse să se dezmorțească, iar gustul de păpădie dispăruse. Am continuat să citesc, curioasă.

Într-o dimineață, pe când repetam în gând tabla înmulțirii și îmi puneam în ordine niște hârtii împrăștiate peste tot, cineva a aprins lumina. O lumină atât de puternică, încât nici un orb nu o putea ignora. Ecaterina era în spatele meu, zorindu-mă. Nu știu de ce trebuia să mă grăbesc tot timpul, dar trebuia, iar Ecaterina era mereu acolo să se asigure că mă grăbesc cum trebuie. Mi-am pus mâinile la ochi și un scârțâit infernal a trântit-o pe Ecaterina la pământ. M-am uitat un timp la ea fără să pot face nimic. Zăcea întinsă pe asfaltul ud, cu toate hârtiile împrăștiate în

jurul ei. Am crezut că e moartă, așa că am luat-o în brațe și am îngropat-o adânc. Pe mine m-a pus cineva pe un scaun, în fața unei ferestre largi prin care se văd munții.

Am ridicat privirea și am tresărit. În sfârșit, găsisem cu vârful limbii pe cerul gurii acel ceva ca o dragoste. Știam că trebuie să fie acolo.

telefonul

În ziua aia, venisem cu noaptea-n cap la bătrâni să-i mai ajutăm cu treaba. Frate-meu se dusesse cu tata la spital, la oraș. Era tot bolnav de vreun an, nu mai putea să facă mare lucru prin curte. Mama era și ea bătrână, făcea tot ce putea, dar tot avea nevoie de ajutor. Vorbisem cu cumnată-mea să venim amândouă, să terminăm repede. Deși era muncă multă la bătrâni acasă, cu animalele la care nu voiau să renunțe cu niciun chip și cu toată via, mă bucuram că mai scăpam de-acasă. Bărbat-meu nu era om rău, dacă ajungeai să-l cunoști bine, dar avea patima băuturii și când bea, vrând-nevrând, se tot împiedica de mine. Așa am luat cele mai zdravene bățai și am făcut trei copii. Avea și perioade bune, în care nu punea gura pe băutură, dar erau rare și scurte, așa că viața mi s-a scurs așteptându-le, deși uneori îmi dădeam seama că au fost doar când se sfârșeau. Îmi mai făceam de

lucru pe la bătrâni. Satul lor era la șapte kilometri de al meu, luam rata și în douăzeci de minute eram acolo. Nu-i convenea nici asta bărbatului, dar prin nu știu ce minune îi respecta pe ai mei și de multe ori nici nu mă bătea.

Când a sunat telefonul, era cam cinci-șase după-amiaza, ne terminasem treaba și mai stăteam de vorbă. Eu aveam rată la șapte fără douăzeci, iar frate-meu încă nu se întorsese cu tata de la oraș. Era vară, stăteam în tindă, la umbră. Cumnată-mea povestea de băiatul ei, era mândră, era premiant la școală. De fiecare dată când se lăuda așa, mă simțeam prost, ca și cum eu nu făcusem destule ca să fie și ai mei premiați. Așa și era, nu făcusem altceva decât să mă pun între ei și tatăl lor, deși nici asta nu reușisem chiar tot timpul. Stăteam și o ascultam cu gândurile aiurea, când a sunat telefonul. Cumnată-mea s-a repezit ca un vultur în casă. Era cam curioasă din fire. Aproape că i-am simțit satisfacția cu care a ridicat receptorul telefonului instalat la loc de cinste, în odaia cea bună, la intervenția lui frate-meu care lucra la compania de

telefonie, apoi i-am văzut dezamăgirea combinată cu o mirare prost ascunsă, când a venit și mi-a spus că e pentru mine. Dezamăgirea i-o înțelegeam, îi plăcea mult să vorbească și la telefon, dar mirarea i-am înțeles-o abia mai târziu. M-am ridicat și m-am dus în odaie. Am pus receptorul la ureche și am zis alo. M-am gândit că e unul din băieții mei, că ei mai sunau când știau că sunt acolo. Am zis alo și n-am auzit nimic. Cumnată-mea își făcuse de lucru prin dulapul din odaie. Găsise acolo mai multe așternuturi de pat, care trebuiau scoase de urgență, scuturate și așezate la loc.

– Alo! am repetat.

Receptorul rămânea mut în continuare.

– Cine era? am întrebat-o pe cumnată-mea.

– Nu știu, cineva, o femeie, a cerut cu tine.

– Alo? am zis iar. Apoi mai mult mi s-a părut decât am auzit o voce stinsă de undeva, de departe, zicând cu un fel de reproș:

– Sunt eu, fiica dumneavoastră.

Am amețit și în amețeala mea m-am văzut urlând pe patul ăla de spital de acum treizeci și ceva de ani, transpirată, singură, cu moașa cu voce de bărbat și mâini aspre strigând la mine să nu mai urlu așa, că nu sunt nici prima, nici ultima care a născut vreodată, cu cearceafurile scortoase și cenușii de care mă prindeam cu mâinile ca să nu mai urlu, cu viața aia care voia să iasă din mine cu orice preț, deși nu știam ce aveam să fac cu ea, ce avea să fie de atunci încolo, cum aveam să mai trăiesc cu mine știind că am făcut ce plănuisem să fac, cu mătușă-mea, Maria, care, după ce mă ascunsese de ai mei nouă luni, mă lăsase pe mâna moașei ăleia, pe care o știa de undeva, nu mai știu de unde, cu durerea și bucuria zilei de aprilie care aveau să se împletească una cu alta și să-mi rămână semn pe vecie, și cu toate astea, am zis de parcă ar fi trecut o zi de atunci:

– Unde ești?

– Acasă, mi-a zis. Reproșul îi dispăruse din voce.

– Ai tăi ce fac, sunt bine?

– Da, sunt bine.

– Așa, mamă, că ei sunt părinții tăi, i-am spus ca și cum aș fi vrut să mă absolv de orice vină.

– Da, știu, mi-a răspuns. Părea un copil bun. Eu eram în continuare ceea ce eram.

– Poate o să reușim să ne vedem, dar nu știu când, că trenul e scump, am încercat să dreg lucrurile. Te mai sun eu, dă-mi numărul de telefon.

Mi-a dat numărul ei, l-am scris pe marginea unui ziar de lângă telefon, am pus receptorul în furcă, am rupt bucata de hârtie și am strâns-o în pumn. Am trecut pe lângă cumnată-mea care mă privea cu gura căscată, dintr-o poziție absurdă, neștiind dacă să lase fețele de pernă, pe care se muncea să le împăturească cât mai exact, din mână și să fugă după mine sau să fugă după mine cu ele în mână. Am profitat de nehotărârea ei și m-am dus la mama să-i spun că trebuie să plec acasă. Era timpul. Naș mai fi putut să stau, mai ales că în mine începuse să plângă în hohote o femeie tânără, cu cămașă de noapte albă, scrobită. Deși e greu de crezut, cândva am avut

cămașă de noapte albă, scrobită. Au trecut mulți ani de atunci, acum curtea mea e plină de buruieni. Băieții au crescut, dar n-am ce să le dau ca să plece, să-și facă un rost pe lume. Singurul copil pe care am reușit să-l salvez e fata asta. Părea salvată, deși e cel mai greu lucru pe care l-am făcut vreodată.

Am mai sunat-o de câteva ori în vara aia, apoi tata a murit, iar pe mama a luat-o frate-meu la el, după ce au vândut animalele și au desființat postul telefonic. De vreme ce nu mai locuia nimeni acolo, nu mai era nevoie de el. Au trecut ani buni de atunci, destui cât să lase uitarea să se așeze iar peste tot. Cu toate astea, nu știu de ce, din când în când simt așa, ca și cum îmi e dor de ea. Și când simt asta, mă duc în curte și pun apă la rădăcinile alea pe care le-am găsit printre copaci. Îmi închipui că-s ale ei.

aristide

Fugi din casă de cum se înserase.

Își plănuia de mult timp evadarea, cam de când văzuse de pe pervazul pe care își făcea veacul mai multe surate cu cozile învârtite-n aer, sărind din acoperiș în acoperiș, ca niște veritabile acrobate de la circ. Văzuse la televizor. Și când nu săreau, stăteau. Pe acoperiș. Iar acesta devenise țelul lui în viață. Să sară măcar o dată din acoperiș în acoperiș, iar când nu sare, să stea, chiar dacă el avea coada stufoasă, de veverițoi, și se întrebase de multe ori ce fel de strămoși stătuseră la baza acestei cozi. Apoi să se întoarcă acasă.

Așa că își plănuise marea evadare în cel mai mic detaliu, de la dormitul în papucii roz ai Iuliei-stăpâne, ca să nu dea de bănuț, până la ieșirea printre picioarele nesigure ale bunicului-stăpân, atunci când acesta avea să deschidă, cu mișcări de bunic, ușa verandei, seara.

Planul îi reuși punct cu punct. Sări chiar și gardul curții fără să se agațe în sârma ghimpată care avea menirea, după cum își dăduse singur seama, să prindă în ea puful de plopi și de păpădii, ca să nu-l gădile pe el pe la nas, să strănute și să stârnească râsul în cascade colorate al Iuliei. Odată ajuns jos, în stradă, începu prin a-și linge blana îndelung. Nu putea apărea în lume nespălat și nearanjat, chiar dacă avea să constate imediat că aceasta – lumea – nu era un loc chiar atât de sigur. Cel puțin acolo, jos. Dar el se pregătea pentru marea plimbare pe acoperișuri, așa că uriașii cu roți care treceau în mare viteză pe lângă el, făcându-i vânt și zburându-i coada stufoasă, nu aveau să-l sperie prea mult timp. La fel și furiile câinilor lătrate pe sub porți.

Își făcu, așadar, toaleta, iar când termină, adușmecă cu nasul roz aerul albastru-închis al serii, se întinse frământând ușor cu ghearele asfaltul neprietenos și se îndreptă agale spre ferestrele luminoase ale aceluia loc de peste drum, dintre ale cărui uși, atunci când se deschideau, răzbătea miros de fleici, costițe afumate și alte delicii. Nici nu

luă în seamă scârțâitul de roți al monstrului verde, din care mai apoi se auziră cuvinte nemaiauzite, pentru că nimic, dar absolut nimic, nu putea sta între el și o bucățică cât de mică, rozalie și apetisantă de...

– Mdarrrr bună seara, fuse întrerupt și luat prin surprindere de un splendid exemplar de felis silvestris catus, mascul impunător, alb cu portocaliu, cu ochi de chihlimbar, mustăți dese și coadă lungă, ce aștepta și el, din câte își dădu seama, în fața ferestrelor luminoase și a deschizăturii de ușă îmbietor mirositoare. Ești nou în zonă? continuă motanul. Nu te-am mai văzut, cine ești?

– Sunt Aristide, miau, pisoiul Iuliei! exclamă Aristide, pisoiul Iuliei, cel cu coadă de veverițoi, blană târcată și veșnic smotocită, ochi de smarald și gând pe acoperișuri.

– Aristide, mdarrrrr ce fel de nume e ăsta? întrebă motanul cel impunător, frecându-se alene de zidul de sub ferestrele luminoase. Și cine, mă rog, e Iulia?

– Aristide e numele meu, miau, iar Iulia, din câte mi-am dat singur seama, e un

exemplar mic de homo sapiens sapiens, care are mare grijă ca mie să nu-mi lipsească mângâierile și mâncarea și are, miau, papuci roz, pufoși, în care se doarme dumnezeiește.

– Mdarrrr nu înțeleg ce spui. Tu, un felis silvestris catus, aparții unui homo sapiens sapiens? Mdarrrr unde s-a mai văzut așa ceva! izbucni motanul într-un râs cu tăvălituri din care Aristide nu înțelese nimic și i se păru cam nepoliticos.

– Dar tu cine ești? îl întrebă la rândul lui, mofluz.

– Eu, răspunse motanul, sunt șeful tuturor motanilor și pisicilor din lume.

Lui Aristide îi luciră ochii de bucurie când, pe ușa de lângă ferestrele luminoase, un exemplar rotunjour de homo sapiens sapiens începu să arunce bucăți de carne, strigând:

– Hai, pis-pis-pis!

Șeful tuturor motanilor și pisicilor din lume ajunsese dintr-un salt la una dintre bucățile de carne și începu să roadă și să mârâie de parcă era supus unor drastice transformări. Aristide se apropie timid de altă bucată, privind cu coada ochiului la

șeful mârâitor. Șeful mârâitor înghiți toate bucățile de carne din jurul lui, mai puțin pe cea de lângă Aristide și, într-o dispoziție de sătulă bunăvoință, îi spuse:

– Mdarrrrr mănâncă, nu te sfii.

Aristide începu să tragă fericit cu colții de bucata de carne pe care o devoră tacticos, ca un motan de casă ce era, apoi dădu să plece.

– Mdarrrrr unde pleci?

– Merg să caut un loc unde să-mi fac siesta, miau, apoi o iau hai-hui pe acoperișuri. Mâine, în zori, trebuie să mă întorc acasă, să nu-și facă nimeni griji. Iulia m-ar căuta în toată casa, înnebunită, bunicul ar crede, miau, că am căzut în canalul din curte, în care am mai căzut și altă dată și am ieșit abia după o săptămână, când toți credeau că sunt mort...

– Mdarrrrr rămâi, ne putem face siesta în grădina aceea, apoi te voi conduce eu pe acoperișuri. Oricum, nu e indicat ca un felis silvestris catus... ca tine să umble singur. Știi, sunt motani acolo, sus, care se cred șefii tuturor motanilor și pisicilor din lume și, din cauza asta, devin uneori

agresivi. Nimic de necontrolat, doar că trebuie să știi cum, iar tu...

Lui Aristide îi surâse ideea, așa că îl urmă pe șeful tuturor motanilor și pisicilor din lume într-o grădină împrejmuțată de tufișuri dese, unde trase un pui de somn zdravăn direct pe pământul tare și rece al nopții de primăvară aproape începută. Însă pe când dormea mai cu foc, auzi ca prin vis:

– Mdarrrr sus, acoperișurile ne așteaptă!

Și sări ca ars de nerăbdătoare nerăbdare.

Tovarășul lui ieși agale din grădină printr-un răriș în tufișurile ce o împrejmuiau și, tot agale, se îndreptă către un copac. Aristide îl urmă cu inima puțin îndoită că acest șef al tuturor se va putea urca vreodată pe vreun acoperiș după felul în care se mișca, dar îl urmă în continuare, pentru că, orice s-ar spune, îi dădea un oarecare sentiment de siguranță. Șeful se opri preț de câteva secunde lângă copac, apoi, dintr-un salt aproape nefiresc și nicidecum așteptat, fuse sus, în vârf. Aristide dădu nervos din coada stufoasă. Vârful copacului înțepa

cerul chiar lângă o stea. Se mai urcase el pe dulapuri, în casă, dar niciunele nu erau atât de aproape de stele.

– Mdarrrr hai, că nu avem toată noaptea la dispoziție, îi strigă motanul din vârful copacului, izbucnind într-un râs drăcesc. De fapt, o avem, mdarrrrr...

Aristide își luă inima în dinți și se cățără dintr-un singur avânt până pe la jumătatea copacului.

– Hai, hai! strigă de sus tovarășul său.

Calculă. La un moment dat, pe când stătea pe pervazul de acasă, își dăduse seama că e bun la matematică. Pur și simplu își dăduse seama. Așadar, dacă dintr-un avânt reușise să se cațere până la jumătatea copacului, însemna că îi trebuiau două avânturi ca să ajungă în vârf. Își desprinse ghearele de copac și se lăsă să cadă ca bolovanul pe pământ. Se scutură bucuros că nu pățise mare lucru, dat fiind că pisicile au nouă vieți, unele chiar și mai multe, dar acelea sunt puține, și se concentrează ca o adevărată pisică maidaneză. Pentru că asta trebuia să fii ca să poți umbla pe acoperișuri.

Un avânt.

Ghearele i se prinseră de scoarța copacului, mușchii îl propulsau ca pe o rachetă, ghearele se desprinseră doar pentru a se prinde iar, mai sus...

Două avânturi.

... tot mai sus...

Lui Aristide îi patinară labele din spate, dar molcomul lui tovarăș, șeful tuturor motanilor și pisicilor din lume, îl apucă de ceafă și îl trase lângă el. Își trase și el sufletul, mândru.

– Mdarr ai reușit! spuse motanul cu oarecare mirare. Acum, orice ai face, ai grijă să nu aluneci. Acoperișurile pot fi rai, mdarrrr pot fi și iad. Poți dormi pe coama unuia și poți visa că plutești pe un nor, cu alesele inimii alături, sau poți cădea direct în colții vreunui câine, așa cum s-a întâmplat cu un amic de-al nostru, un motan experimentat, de altfel, dar nervos ca un drac.

Lui Aristide îi trecură fiori prin blană, dar își spuse că trebuia doar să fie atent și va putea pluti pe un nor.

Și porniră.

Motanul, șef al tuturor, înainte, Aristide, pisoiful Iuliei, în urma lui. Cu cozile ridicate și învârtite-n aer, cu lăbuțele călcând moale coama oablă a acoperișului, cu nasurile adușe când sosirea primăverii mai întâi sus, în cer, și abia apoi jos, printre oameni. S-au plimbat așa mult timp, sărind din acoperiș în acoperiș, uneori doar au stat, ca în cel mai frumos vis pisicesc întruchipat vreodată, apoi au coborât pe pământ. Lui Aristide îi scliffeau smaraldele ochilor de fericire și se gândi că tocmai trăise aventura vieții lui.

Îl privi cu ochii îngustați pe șeful tuturor motanilor și pisicilor din lume și, cu coada avântată semeț în aer, porni spre casă. Abia aștepta să-i povestească Iuliei toată aventura lui, avea sufletul și blana pline de emoții și aer de pe acoperișuri. Nici nu luă în seamă scârțâitul de roți ce străpunsese liniștea. Simți doar o mare durere în cap și o fericire cât tot universul în lăbuțe. Noaptea îl înfășură ca un giulgiu. Îi era cald. Și bine.

inspectorul

Inspectorul privea încruntat, prin ochelarii sobri cu ramă neagră, hârtiile din fața lui. De cealaltă parte a mesei, într-un fotoliu mare de culoarea cafelei cu lapte, stătea cam într-o rână un urs polar de pluș. Părea plictisit așa cum îl fixa pe inspector cu ochi de mărgele negre și un fel de zâmbet voios întipărit pe fața de urs. Inspectorul îl văzuse când intrase, dar îl ignorase cu desăvârșire, până când, simțindu-se fixat, începu să-i arunce priviri scurte și din ce în ce mai intrigate la intervale regulate de timp. Ursului păreau că i se ridică colțurile gurii cu fiecare privire a inspectorului, fapt care începu să-l enerveze cumplit pe acesta din urmă. Venise să controleze actele din ultimul an ale unei mari fabrici de jucării și nu putea fi perturbat în activitatea sa de un urs, fie el și de pluș. Își întoarse scaunul astfel încât să nu mai fie cu fața spre urs și continuă să răsfoiască dosarele stufoase.

Toate păreau la locul lor, când deodată surprinse cu coada ochiului o mișcare. Întoarse privirea spre locul cu pricina și văzu plin de uimire cum ursul polar din fotoliul mare de culoarea cafelei cu lapte îi întinde tacticos o cafea cu lapte într-o ceșcuță delicată, din porțelan alb, pe o farfurioară așijderea, ce păreau că fac parte din serviciul de cafea al mamei sale.

– Mulțumesc, bâigui inspectorul, dar nu beau cafeaua cu lapte. Luă, totuși, farfurioara cu ceșcuța din laba ursului și le puse pe masă, apoi, scuturând din cap ca să-și alunge senzația de aiureală ce-l cuprinse, își continuă inspecția.

Ursul păru nemulțumit, așa că se ridică din fotoliu și se așeză pe un colț de birou, picior peste picior. Inspectorul încercă din răspuț să nu-și ridice privirea și chiar reuși preț de vreo trei secunde, apoi sări în picioare, strigând:

– Este inadmisibil! Așa ceva nu se face, așa ceva înseamnă obstrucționarea activității unui organ de control și voi amenda acest comportament!

– Chill, man, zise ursul așezându-se

mai bine pe colțul mesei și sorbind grațios din cafeaua cu lapte pe care inspectorul o refuzase. Do your thing...

Inspectorul îl privi cu un fel de groază amestecată cu o uimire de nedescris: ursul nici măcar nu vorbea românește, ceea ce făcea comportamentul lui cu atât mai inacceptabil. Îi trecu, chiar, prin cap să ursul era doar un costum în care se ascundea cineva, ca să-i distragă atenția de la neregulile pe care urma să le găsească, așa că începu să se holbeze înapoi la toate cusăturile, îmbinările și posibilele fermoare ale ursului, dar nu găsi nimic care să-i confirme bănuiala. Se așeză la loc pe scaun și încercă să se concentreze la acte. Ursul începu să fredoneze încet un cântec. Inspectorul se foi pe scaun, stânjenit. Ursul continuă să fredoneze, nestânjenit. Inspectorul își notă în agendă câteva lucruri, apoi, întorcându-se spre dosarul cu acte, dădu peste cafeaua cu lapte care zbură cu tot cu farfurioară și ceșcuță, împrăștiindu-se și spărgându-se pe podea. Inspectorul tresări speriat, în timp ce ursul continuă să cânte.

– De ajuns! strigă din nou inspectorul,

sărint din nou în picioare.

Ursul tăcu, îndreptându-și mărgелеle negre spre el, însă cântecul continuă în mintea inspectorului, ca și când ursul l-ar fi fredonat în continuare. Pe masă, în locul din care zburase cafeaua cu lapte cu tot cu farfurioară și ceșcuță, o altă cafea cu lapte într-o ceșcuță albă de porțelan, așezată pe o farfurioară așijderea, aștepta înspumată. Inspectorul își luă capul în mâini, încercând să-și pună ordine în gânduri, dar cântecul fredonat mai înainte de urs îi cânta acum în cap cu glasul mamei sale. Cu coada ochiului surprinse din nou o mișcare. Își îndreptă privirea spre locul cu pricina și văzu cum mama sa, cu o mătură și un fâraș în mână, strângea cioburile de pe jos. Se uită cu stupeoare la ursul care nu se mișcase de pe colțul lui de birou, apoi țâșni pe ușă afară. Inima îi bătea să-i spargă pieptul și broboane mari de sudoare îi acoperiră fruntea. Se opri într-o toaletă, se spală cu apă rece pe față și își privi în oglindă chipul livid. Încercă să se liniștească și ieși în holul larg. Privi în stânga și în dreapta. Niciun zgomot nu venea de nicăieri, ca și când clădirea ar fi

fost goală. Deschise o ușă la întâmplare, încercând să găsească pe cineva, să se scuze că a intervenit ceva și să plece de acolo. În încăperea, de pe un colț de masă, ursul polar de pluș îi indică cu o mișcare a capului biroul de alături. Inspectorul închise ușa și o deschise pe următoarea. Pe colțul mesei, același urs polar de pluș îi indică cu o mișcare a capului biroul de alături. Inspectorul privi holul ce părea dintr-o dată nesfârșit și o luă la fugă de-a lungul lui. Alergă preț de un minut, până când în fața lui apărură brusc o ușă ce părea că sfârșește holul. Dădu buzna pe ea și nimeri în vechea cameră de oaspeți din apartamentul în care copilărise. În cameră era semiîntuneric, dar el distingea clar conturul mobilelor de odinioară. Pe fotoliul de lângă fereastră stătea cineva, însă inspectorul nu reuși să distingă cine. Dădu să iasă din cameră, când vocea mamei sale îl apostrofă:

– Uite ce ai făcut, dacă nu ești atent!

Inspectorul se opri încercând să străpungă semiîntunericul cu privirea. Ursul îl bătu pe umăr și îi făcu semn să tacă. Inspectorul amuți și se dădu câțiva pași

înapoi. De undeva, de jos, se auzi un țipăt ascuțit, însoțit de un pufăit. Inspectorul se uită într-acolo, se aplecă și ridică un trenuleț de lemn ce țiuia și pufăia nervos din toate încheieturile.

– Mama ta are dreptate, chiar nu ești atent deloc. Am fost jucăria ta preferată și acum mă calci în picioare, se jeli trenulețul.

Inspectorul scăpă trenulețul din mână, îngrozit, și vru să fugă, însă ușa pe care intrase dispăruse ca prin farmec. Privi spre locul unde părea să fie fereastra, dar și acesta părea zidit. Totuși, pe undeva intra un strop de lumină, de vreme ce distingea, cât de cât, ceva. Se apropie de fotoliul din care se auzise vocea mamei sale și miji ochii, să vadă mai bine. Ursul polar de pluș stătea în fotoliu, picior peste picior, tricotând de zor.

– Come on, man, have a cigar, îi spuse, indicându-i cu o mișcare a capului ceva de pe măsuta de alături.

– Nu fumez, răspuse inspectorul.

– A glass of wine, maybe? insistă ursul.

– Nu beau, răspuse inspectorul.

– You don't smoke, you don't drink, you're nothing, spuse ursul dezamăgit.

Inspectorul privi roată prin încăpere, încercând să găsească o ieșire. De pe canapeaua din fundul camerei se auzi un foșnet. Miji ochii într-acolo. Un domn încerca din răspuțeri să deschidă fermoarul rochiei mamei sale.

– Nu te uita așa, îl apostrofă mama. Tatăl tău a plecat și nu se mai întoarce. Sunt și eu om, trebuie să trăiesc.

Își simțea gura uscată. Aerul devenise de nerespirat. Începu să se clatine pe picioare. Mama sa se ridică de pe canapea și deschise larg fereastra ce până atunci părăuse zidită. O lumină albă pătrunse violent în încăpere, orbindu-l. Își puse mâna streășină la ochi și o văzu pe mama lui urcându-se pe pervazul ferestrei. Vru să se repeadă într-acolo, dar nu se putu mișca. Vru să strige, dar din gât nu ieși niciun sunet. Femeia stătu câteva clipe pe pervaz, nemișcată, apoi își desfăcu brațele și plonjă în gol. Inspectorul tresări violent și, cu un icnet scurt, se ridică în șezut. Era nădușit și inima îi bătea nebunește. Întinse mâna și își luă ochelarii de pe noptieră. Și-i puse la ochi și privi în jur. Ceasul de pe noptieră arăta ora 05:47.

Afară se luminase deja.

– Chill, man, își șopti, a fost doar un vis.

Se ridică din pat, își făcu o cafea neagră și își deschise agenda electronică. Ridică uimit din sprâncene. La ora nouă trebuia să ajungă în capătul celălalt al orașului, chiar pe strada unde locuise cu mama lui, până pe la 9 ani. Avea de controlat actele din ultimul an ale unei fabrici de jucării. Nu mai fusese acolo de atunci, dar știa că toate casele și blocurile vechi din zonă fuseseră demolate pentru a se construi o mare platformă industrială. Privi îngrozit spre trenulețul de lemn ce fusese jucăria lui preferată în copilărie și care acum trona, ornamental, pe o etajeră. Reușise să-l ia cu el atunci când fusese dus la orfelinat, după sinuciderea mamei lui.

Întâlnirea

Lipăitul picioarelor goale pe gresia rece îl făcu să tresară. Privi în dreapta, de unde venise sunetul, și o văzu mică și desculță, cu părul lung, căzându-i greu și întunecat pe umeri, cu buzele roșii, ochii mari și negri și obrajii îmbujorați. Simți o duioșie cum nu își amintea să mai fi simțit vreodată în cei optzeci și opt de ani, câți avea. O ridică de subțiori și o puse pe genunchi.

– Ce faci, pezevenghiule?

– Am venit, spuse, deschizând pumnul mic, pe care îl ținuse până atunci strâns. Din el i se prelinse printre degete gălbenușul moale, amestecat cu albuș, al unui ou de canar, pe care îl găsisese cu două minute în urmă în colivia de lângă fereastra bucătăriei, îl luase, îl strânsese bine în pumn și fugise să îl arate ca pe un trofeu. Bătrânul tresări din nou.

– Păsările sunt bine, îl informă ea.

– De ce umbli desculță? Nu ți-e rece?

Îl privi mirată și îl întrebă fără să-i răspundă:

– Mergem?

– Mai stai puțin, să-mi trag sufletul.

– Ești obosit?

Bătrânul zâmbi. Era un pic, dar mai mult decât atât, nu voia să-și uite nicio fărâmă de suflet în casa aceea neprimitoare, în care își trăise cea mai mare parte din viață. Nu ar fi vrut să-i bântuie camerele mult prea mari și mult prea înalte sau pereții igrasioși dinspre Nord, să se încurce în așternuturile pe care o femeie pe care o plătea i le schimba o dată la două săptămâni sau în draperiile pretențioase, alese de răposata lui nevestă, pe care o urăse aproape de când o cunoscuse. Nu voia să mai vadă vreodată fotografiile din care zâmbea cu aerul chinuit pe care îl avusese toată viața, bibelourile, statuetele, vasele și toate obiectele îndesate pe mobilele din lemn masiv, semne ale bunăstării în care dădea impresia că trăia. Nu voia să-și mai aducă vreodată aminte de orele lungi în care își dorise moartea, ca pe o salvare, sau de frânturile de clipe în care dorise, vinovat,

moartea altora, ca el să poată, în sfârșit, trăi. Nu voia să mai simtă golul pe care îl simțea neconținut de la moartea nevestei sale și incapacitatea lui de a face ceva, orice. Nu voia să mai știe nimic din viața asta. Voia să-și tragă tot sufletul în el, ca într-o urnă, ca să poată pleca liniștit. Cine știe, poate în altă viață va fi altfel.

Oftă adânc, o dădu jos de pe genunchi, se ridică, își netezi hainele, o luă de mână și plecară.

– Nu știam că ești așa de mică...

un domn nu prea bătrân de la scara vecină

Primul mort pe care l-am văzut a fost un domn nu prea bătrân de la scara vecină. Balconul nostru de la bucătărie s-a dovedit a avea cele mai bune locuri pentru spectacolul funerar care s-a desfășurat jos în ziua aceea.

Au uitat să pună capacul la sicriu, iar eu nu știam că ies tocmai atunci și îl așteptam pe Dănuț să stăm la taclale. Dănuț era cu mine în clasă, dar asta nu ne împiedica să fim cei mai buni prieteni. La 12, când ajungeam acasă, ne schimbam de uniforme, ne prefăceam că mâncăm ceva și ne întâlneam: eu în balconul de la bucătărie, el la geamul camerei părinților lui. Balconul meu de la bucătărie făcea unghi de nouăzeci de grade cu geamul camerei părinților lui.

Când au ieșit, a fost prea târziu să

mă retrag. Rămăsesem încremenită, privind cu stupeoare, groază și curiozitate chipul vinețiu al mortului. Când mi-am dat seama că n-o să mai dorm curând din cauza a ceea ce văzusem, am fugit în casă. În ziua aia n-am mai ieșit în balcon. N-am vorbit niciodată cu nimeni despre asta, de parcă făcusem un lucru rău. Parcă o auzeam pe mama certându-mă: tu nu știi că nu e voie să vezi morți? Nu știam.

Pe băiatul mortului îl chema Cristi și era cu câțiva ani mai mare ca mine. Nu știi cu câți. Era un băiat frumos. După moartea tatălui său, am început să-l ocolesc. De câte ori îl vedeam, schimbam direcția, să nu mă întâlnesc cu el, să nu trebuiască să-l salut sau să-i vorbesc. Mă gândeam că nici nu poate vorbi, așa că fugeam de durerea lui. Sau de a mea. Să-l pierd pe tata mi se părea cel mai groaznic lucru.

Între timp, au mai murit și alți oameni, însă eu nu am mai văzut niciunul. Cu toate astea, unii m-au întristat din auzite, mai ales cei tineri, copiii. Copiii n-ar trebui să moară niciodată.

Apoi a plecat tata. Într-o zi de vară,

poate cea mai frumoasă zi de vară, cu cer înalt și galben și lumină aurie cum nu mai văzusem niciodată.

De câte ori mă uit în jos de la balconul bucătăriei, îl văd pe tatăl lui Cristi, primul mort pe care l-am văzut vreodată. Pe Cristi nu l-am mai văzut de mult. Nici pe Dănuț. Doar pe tatăl lui Cristi îl văd de câte ori mă uit în jos de la balconul bucătăriei. Zilele trecute am auzit că a murit și tatăl lui Dănuț, tocmai când începusem să cred că oamenii sunt nemuritori.

Dar oamenii chiar sunt nemuritori. Când ai văzut ultima dată un mort adevărat? Un mort pe care să nu-l plângă nimeni, pe care să nu-l vadă nimeni? Un mort despre care să nu audă nimeni? Un mort care să nu aștepte pe nimeni și la care să nu vrea nimeni să se ducă atunci când o fi timpul? Aproape niciodată.

cuprins

Mic dejun	5
Valiza	8
Primăvară urbană	12
Pseudo	16
Geruțu	22
Păsări	29
Ochiul de apă	34
Amintiri dintr-o vitrină	39
Amalia	47
Zâna care cânta la trompetă	50
Lupul de sticlă	54
Ultima vară	57

Ioachim	61
Luminița	64
Demon	74
Viceversa	76
Tincuța	81
Telefonul	90
Aristide	96
Inspectorul	105
Întâlnirea	113
Un domn nu prea bătrân de la scara vecină	116

